

ATOS

DI!

kių, nuodintia men-
i jai išsionėti, o an-
ikai ar aprašydama
kuris pasekmingai
U teip MOTERŲ ir
nių užpuola.

neinstengė.

INST. vedamas
biškai ar aprašius
ikai iš INSTITUTO

agelba, tai liudija
ora čia soka:

Ceresco, Nabr.
skreplavimu ir
var pilnai svelka.

hia, Pa.
no nusilpnėjimo,
galės išgyt, sako
is ir dėkingas ut

au notalpiname.

YDUOLIS

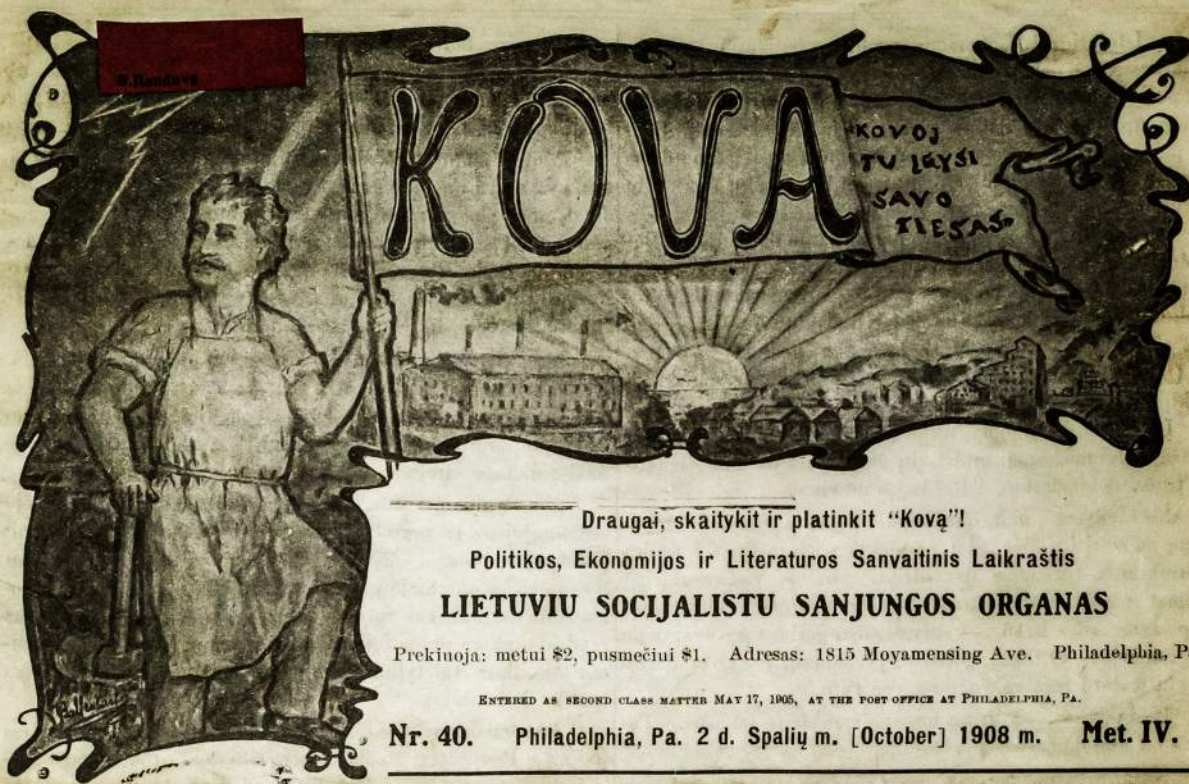
, pareikalavus.

esveikumus

GYDITU,

nstitute

N. Y.

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekinoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 40. Philadelphia, Pa. 2 d. Spalių m. [October] 1908 m. Met. IV.

Moteru klausimas.⁹⁾

V. Darbininkų judėjimas.

Proletarijato moterų triuso išsiplėtojimas pramonijoje prirengė dirvą darbininkų judėjimui.

Uždarbė fabrike suteikė moterei medžiagišką, savistoviškumą, kurio ji neturėjo, kol pildė vien šeimos pareigas. Bet to uždarbė menkumas, ilgos darbo valandos, blogas kapitalistų apsiėjimas, žodžiu — visos skriaudos, kurios išpuola ant kiekvieno darbininko dalies, privertė ją pačią rūpintis savo buvimo pagerinimu.

Fabrike moteris atrado ir draugus, tokius-jau išnandojamus darbininkus, kaip ji; čia ji gavo progą arčiau susipažinti su proletarais vyrais, pasimokyti jų patyrimu, pasiimti toms idėjomis, kurios buvo daug anksčiau praplitusios tarpe jų.

«Triusas dėl uždarbė, — sako vokiečių darbininkų konferencija Gothoje (1896 m.), — iš ekonomiško atžvilgio sulygino proletarę moterį su darbininku. Bet toji lygybė reiškia tik tą, kad ją išnaudoja teip-pat, kaip ir proletarą, tiktai dar aršiaus. Todėlei kova dėl išsiliosavimo proletarės moteries nėra kova prieš proletarą vyrą, bet išvien su juo — prieš kapitalistų kliašą. Artymiausias tos kovos tikslas yra apribuo-

ti kapitalistišką eksploataciją (išnaudojimą). Jos galutinas tikslas — išgauti politišką viešpatavimą proletarijatu, kuris tuomet panaikys visokį kliašinį viešpatavimą ir įves socializmo tvarką».

Darbininkų judėjimas prisidėjo prie bendro proletarijato judėjimo. Jisai naudojasi tokiais pat kovos ir organizavimo budais. Svarbiausios organizacijų formos: politiška partija, profesjonalinė sąjunga (unija) ir kooperacija.

Į politišką partiją jungiasi vienodų pažvalgų žmonės, norėdami savo pusėn pakreipti valstybės pajiegą; unijoje vienijasi tos pačios profesijos (užsiėmimo, amato) darbininkai, kad galėtų pasekmingiaus kovoti su darbdaviais; o kooperacija padeda neturtingoms darbininkų šeimynoms pigiaus pirkti reikalingus pragyvenimui produktus.

Kooperacija yra vienas patogiausių organizavimo budų platesnėms minioms. Jos nauda aiškiai matoma kiekvienam ir nesusipratusiam darbininkui: ji duoda užčiuopiamą materialią pelną. Prie jos noriai prisideda darbininko pati, kurios rupesnis juk yra kiek galint ekonomiškiaus vesti savo nedidelį ukį iš tos algos, ką uždriba fabrike jos vyras. Į šiaip kokią organizaciją tos moterėlės gal nė «už pinigą ir peilį» nepriiviliotum. Socialistų partijos tikslas jai mažai te-suprantamas; unija jai visai neprieinama, jeigu ji nedirba fa-

†) Žr. "K." N. 33.

brike. Įstojusi gi į kooperaciją, proletaro pati apturi ne tik tai medžiagišką pelną, bet ir, teip sakant, dvasišką naudą. Kooperacija išmokina savo narius veikti išvien, įpratina juos pačius rūpintis savo reikalais, išlavina jų draugiškumą. Bendro pelno dalį kooperacijos nariai apverčia apšvietimo dalykams: mokyklų steigimui, knygų ir darbininkiškų laikraščių pirkimui.

Vienok kooperacijos klotis pareina nuo daugelio aplinkybių, kurios randasi toli ne visur. Kooperacijos tarpsta tik tai ten, kur ant nedidelio ploto gyvena daug darbininkų; jos bujojimą trukdo didelių kapitalistiškų krautuvių konkurencija. Beto, kas svarbiausia, kooperacija neduoda savo prekių (tavorų) į bargą; todėl labiausiai nuskurdusioms darbininkų šeimynoms jos durys uždarytos.

Į uniją stoja, žinoma, tiktai proletarės darbininkės, vadinasi, tiktai mažesnėji proletarių dalis, kuri užsiima nuolatinu triusu dėl uždarbio. Bet ir jos ne visos.

Ne kiekvienu, mat, darbininkė pajiegia užsimokėti paskirtą mokestį į unijos išdą; ne kiekvienu jų atspėja į unijos susirinkimus, turėdama dar atlikti namieje visokią liuobą, kuomet pareina iš dirbtuvės. «Organizuojasi visuomet, — kaip sakiau «K» N.16, — sulyginamai geriaus gyvenantieji darbininkai». O tokių, geriaus gyvenančių, yra tarpe darbininkų moterų mažiau, negu tarpe vyrų.

Darbininkės, apskritai imant, menkiausiai uždirba. Pareina tai nuo daugybės priežasčių.

Kaip statistika parodo, moters trusia fabrike dažniausiai tik iki 20–25 metų. Tame laike, kada vyras labiausiai išsilavina darbe, jos išteka ir apleidžia fabriką. Gerai išlavintų darbininkų todėl mažai tėra. Didžiuma jų uždirba vidutiniškai tiek, kiek neįpratęs, besimokinąs darbininkas vyras.

Dėl menko išsilavinimo ir dėl savo silpnumo, moteris nuveikia mažiau už vyrą. Padėsime, tabako dirbtuvėse moters dirba paprastai žemesnės rūšies cigarus; viena darbininkė padaro 9000 cigarečių (popirosų) į savaitę, o vyras į tą patį laiką — 13000; audimo fabrikuose ji prižiūri vienas stakles, o vyras dvejas ir tt.*) Panašiuose atsitikimuose, suprantama, darbininkės gauna ir mažesnes algas.

Tad reikalauji sulyginimo moterų ir vyrų uždarbių «visokiose» darbo šakose,* butų neišpildoma, tuščia svajonė. O jeigu ji išsipildytų, tai veikiausiai užkentų darbininkėms, kadangi priverstas lygiai mokėti, kapitalistas, vieton moterų, samdytųsi išlavintus, stiprius darbininkus vyrus. Daugelis darbininkų netektų ir to menko uždarbio, kurį jos turi šiandien.

Yra, žinoma, tokių darbų, kuriuose beveik jokios vertės neturi nė darbininko pajiegos, nė jo išsilavinimas. Juo plačiau vartojamos pramonėje mašinos, juo lengviau moteris gali atstoti darbininką-vyrą. Apsiimdama tą patį darbą atlikti už pigesnę algą, ji skriaudžia ne tiktai save, bet ir kitus darbininkus, kadangi juos kapitalistas arba išmeta iš fabriko

*) L. Braun. Moterų klausimas.

* Pirmaisia A. L. M. Suvražinimas. «K.» N.36.

arba prispiria teip pat už pigiaus parduoti savo pajiegas. Čia tai sulyginimas vyrų ir moterų uždarbio yra butinai reikalingas-teip vienos, kaip ir antros lyties darbininkams. Lygus užmokestis už lygų darbą!

Moters uždirba mažiau da ir dėlto, kad joms dažnai tenka užsiimti nepelningose, nykstančiose pramonijos šakose. Jų daug susispietę smulkiuose išdirbimuose; jų didelis luošimtis skaitosi namų pramonijoje (darbininkės ima žalią medžiagą iš kapitalisto ir išdirba ją namieje, paversdamos savo bustą dirbtuve). Jų, pagaliau, daugybė tarnauja privatiškuose namuose, hoteliuose, restoranuose ir tt.

Šitie visi darbai blogai arba visai neapsaugoti įstatymais. Kapitalistas čia turi pilniausią laisvę mažinti darbininkų algas ir ilgti darbo valandas, kiek tik jam patinka. Atsispirti jo godumui darbininkams yra juo sunkiausia, kad jie čia dirba išsimėtę mažais bureliais.

Nepalyginamai patogesnės triuso sanlygos yra stambioje pramonijoje. Ir organizuoties dideliuose fabrikuose dirbant yra daug lengviau. Tuo išaiškint galima, kad ir moters, dalyvaujančios stambioje pramonijoje, telkiasi į unijas ne blogiau už darbininkus vyrus. Didžiausias unijiečių skaitlius randasi audimo pramonijoje, teipgi tabako dirbtuvėse Prancuzijoje, kur valstybės monopolija išnaikino gangreit visą smulkųjį išdirbimą.

Kur moters ir vyrai dirba kartu, ten tveria jie bendras unijas. Pavyzdžių, žinoma, netrūksta, kad arba vyrai nenori į savo unijas darbininkų, bijodami, kad dėl jų nenuviltų algos, arba darbininkės, po buržuaziskų agitatorių įtekme, nenori susidėti su vyrais. Toksai nenormališkas stovis gana ilgai tęsėsi Anglijoje. Tačiau pastaruoju laiku tenai vis tankiau atsikartoja mėginimai suvienyti vyrų ir moterų unijas, vis tankiau organizuojamos bendros abiejų lyčių darbininkų unijos.

Pirmoji profesijonalinė organizacija Amerikoje «Knights of Labor» (Darbo karžygiai), įsikurusi 1870 m., po dešimties metų gyvavimo priėmė moteris ir nutarė tarpe jų varyti agitaciją. Todėl grynai moteriškos unijos Amerikoje tveriasi gana retai.

Politiškiems moterų proletarių tikslams tarnauja socialdemokratų partija. Ji netikėtai pripažįsta joms lygias teises su vyrais (kaip ir kiekviena progresyviška partija), ji gina darbininkų interesus parlamente, reikalaujama 8 val. darbo dienos, įstatymiško apgynimo moterų triuso, uždraudimo kenksmingų moteris sveikatai darbų ir tt.

Nė vienai partijai nerupi teip, kaip socialdemokratijai, išgauti moterims balsavimo teisę, nes nė vienoje kliasoje nėra tiek daug beteisių moterų, kaip skaitlingiausioje visuomenės kliasoje — proletarijate. Iškovoti moterims politiškas teises — reiškia: suteikti proletarijato partijai milijonus naujų balsų rinkimuose (kaip parodo Finlandijos pavyzdys). Dėl to, socialdemokratijos pareiga lavinti politiška proletarių sąmonę, kad įgijusios balsavimo teisę, jos suvartotų ją savosios kliasos, o ne priešingųjų kliasų naudai.

Socijaldemokratija, pagaliaus, yra vienintelė partija, kuri kovoja ne vien dėl lygių teisių, ne vien dėl buvio pagerinimo, bet ir dėl visiško darbininkų išliuosavimo iš kapitalizmo vergijos.

Be partijos, kooperacijos ir unijos, darbininkės telkiasi dar į apsišvietimo, sušelpimo ir kitokias organizacijas. Jose visose moters dalyvauja išvien su vyrais. Grynai moterų arba vyrų organizacijos kenkia darbininkų judėjimui, nes ardo jų tarpe solidariskumą, tą pirmutinę sanlygą, be kurios negalimas yra proletarijatu pergalejimas. «Prie tokių keuksmingų susivienijimų reikia priskaityti labai besiplatančias pastaruojau laiku moterų darbininkų apšvietimo draugijas Austrijoje ir Vokietijoje», — sako garsioji socijaldemokratė, rašėja Lili Braun.*)

Atskiros darbininkų organizacijos suartina jas su priešingų kliausių moterims, kas dar blogiausiai atsiliepia ant proletarijato judėjimo. Teip, Vokietijos darbininkės, kol buvo po įtėkme buržuazijos moterų judėjimo vadovų, neapsiimdavo reikalauti įstatymų, kurie apsaugotų moterų ir vaikų trisus pramonijoje. Anglijoje ir prancuzijoje darbininkų judėjimas neturi jokios spėkos ir energijos, labiausia dėl to, kad jame dalyvauja daug buržuazijos moterų.

Patyrimas mokina, jogei kiekvienas judėjimas, ypač savo pradžioje, turi plėtoties, kiek galint, savystoviai ir saugoties pašalinių gaivalų.

Jeigu jau proletarėms būtina reikiai su kuo susidėti savo teisių iškovojimui, tai jos turi draugus ir pagalbininkus darbininkuose, kurie gi valdo galingą ekonomišką ir politišką pajėgą kiekvienoje šalyje. Jeigu buržuazijos moterims reikalingos tos pačios teisės, ką ir proletarėms, dėl kurių kovoja visas proletarijatas, tai jų valia jieškoti pagalbos pas proletarijatą, o ne atbulai. Pačių gi moterų augštesniejie sluogsniai (aristokratija) ne tiktai nepriseda prie kovos dėl politiškių teisių lygybės, bet tiesiog eina priešais savo lyties drauges (pav.: Anglijos anti-sufražistės — priešininkės tų, kurios kovoja dėl balsavimo teisės).

Tokia tai vienybė moterų lyties arba «luomos», kaip ją apkrikštijo «Lietuvaičių Apšvietos Draugystės» Komitetas. 1) O ką jau bekalbėti apie ekonomiškus reikalus, kurie — anot teisingo Brooklynetės pastebėjimo — «svarbiausią rolę lošia žmogaus (ir visuomenės P. K.) gyvenime!» 2). Jie pas darbininkę yra visai kitoki, negu pas kitų kliausių moteris.

Jau minėtoji Gothos konferencija šiteip apibudina darbininkų santikius su buržuaziskių kliausių moterims: «Dalyvaudama kliausių kovoje — sako ta konferencija — moteris proletarė teip-pat reikalauja politiškos ir juridiškos lygybės su vyru, kaip ir smulkiosios ir vidutinės buržuazijos moteris. Bet neveizint bendrų reikalavimų juridiškų 3) ir politiškių reformų srytyje, svarbiausi darbininkės reikalai neturi nieko bendro su kitų kliausių reikalais. Todėl proletarės išsiliuosaa-

vimas negali būti visų moterų kliausių darbas. Tasai uždavinys tebus išpildytas suvienytomis viso proletarijato pastangomis, be lyties skirtumo.»

P. Kovas.

Ar verta socialistui eit į kariumenę.

Atmenu, pereiniais metais kilo klausimai apie kariumenę; ypač tingai L.S.S. 81 kuopa gana plačiai diskutavo apie tai — būtent: socialistų į kariumenę neima, o kad sužino kareivį esant socialistu, tai tokį ūmai pavaro iš kariumenės ir tt. Esant man Washington'e, D. C., liepos 27 d. 8 val. vakare kareivis sakė prakalbą ant kampo Pennsylvania Ave. ir 7-th St.; kalbos tema buvo iš atžvilgio mokslo socializmo; kalbėtojas ragino piliečius balsuoti už socialistų kandidata į prezidentus V. E. Debs. Už tą prakalbą ir dalinimą agitatyviškų lapelių, jį policija areštavo ir policijos teismas nusprendė įmesti į kalėjimą (Workhouse) ant 30 dienų už peržengimą miesto teisių, kad neturėjo tam tikro paveldėjimo (permit) nuo miesto užveizdos, kalbėt ant gatvės. (Da ir aš gavau nuo jo kelis lapelius, minėtina: «American Circus» ir «New and Corrected Socialist Party Platform»). Sugrįžus jam iš kalėjimo į kariumenę, kiti kareiviai ant jo užpuolė ir gerokai apdaužė per žandus už tokią «maištišką» prakalbą ant gatvės.

Taigi kokios būt pasekmės, jeigu socialistas imtų varyt agitaciją armijoj?

Teko man su juom ypatingai susieit ir kalbėt. Aš jo klausinėjau apie šitą: «Kodėl tu ėjai į kariumenę, būdamas taip karštu socialistu?» «Gyvenimo sąlygos mane privertė, — jis atsakė, — maniau sau, gal galėsiu išbūt nors kelis mėnesius, užsipelnysiu kelias dešimtis dolerių ir praplatsiu socialistų programą tarpe kareivių. Bet dabar matau visai kitaip: tarpe kareivių jokios agitacijos negalima varyt. Gal prisiels pabėgti iš kareivijos. Dar nenorėčiau, kad jie man atimtų sveikatą arba padarytų niekam netinkamą.»

Tai gi matomai mūsų tie klausimai dar galutinai neužbagti. Socialistai tur būt atsargūs, kad nepasiduotų į kareiviją, ba ten socialistiškos agitacijos varyt negalima. Žodžiu sakant, socialistai armijoj netinka. Prie milicijos kaip ir kareivijos dangiausiai prisiplaka tokios rūšies žmonės, kuriems gaila duoti žmogaus vardą! Jie nupuolę doriškai ir dvasiškai, nenori klausyt praklinesnių kalbų, nenori skaityt geresnių laikraščių; tai baisiausi tinginiai, nenori darbo dirbt ir save rokuoja jau ne darbininkais. Dėlto juos kaipo darbininkus agituot nė negalima.

Juozas Vijurkas.

Laisvoji šalis.

Būdami savo vadinamoj tėvynėj, Lietuvoj, po valdžia despotiškojo Rusijos caro, kuris kankino mus, vargino... būdami po tuo sunkiu jungu, kentėjom ir mislinom, kaip čia pasiliuosuot iš teip sunkaus gyvenimo.

Štai išgirdom apie laisvą ir linksmą šalį, teip garsingą, teip tartingą šalį, Ameriką. Ir mislinom, kaip čia išvysti tą laimingą šalį, kur žmonės laisvi — linksmi gyvena, puikiai pasirėdė, skaniai pavalgė; kur randasi daug gėrybių... Apie tai girdėdami, mes ir panorėjom tą viską išvysti: stengėmės, kaip galint, atkeliaut ir ta laisve naudotis, nes buvom nuvarginti prakeiktos despotiškosios valdžios.

Neužilgo išsipildė mūsų noras, atkeliavom į šitą šventą, visų

*) Anot Antonovo, tai ji bus tur-but "menkai susipratusi" socialistė!

1) Pranešimas Moterims, "Kovas" N18. 2) "Lietuvos" N28.

3) Juridiskas — kas lyties teisių, įstatymų. Reforma — permaina. R.

pagirtą Ameriką... Ir ką čia randam? Gerai jeigu da geram laike pribuvom, bet jei kokiam, tai ne tik nelaisvę, bet ir badą tankiai tenka pamatyti. Tai čia tau, vargše, ir laisvė, kada neturi kąsnio duonos; čia mums tos gėrybės, kurias tikėjomės rast, vietoj to visko, atrandam surūkusius pabirkus, nuskriaustus, nuskurdusius, paniekintus darbininkus su kruvinoms rankoms. Jie laisvojo šalyje gyvena, bet ką jie iš to turi? Dirba sunkiai, lieja kruviną prakaitą dėl menko kąsnio duonos, bet kaip kada ir to netenka, turi kęsti badą, žiūrėti į mirtį. Čia mes ne tik tų gėrybių nerandam, bet nė tos laisvės, apie kurią girdėjom ir tikėjomės rast. Čia mes randam teip pat gaujas šnipų, darbininkų persekiotojų, darbininkų susipratimo ir mokslo naikintojų. Senojoje tėvynėje stoji priešais didžturčiai, dvarponiai, kunigai; šioje šalyje teip pat kapitalistai, kunigai stoji priešais ir persekiotojais socializmo. Jeigu randasi vaikai apsišvietę, o tėvai tamsūs — koks tai vargas tiems vaikams kovoti su savo gimdytojais. Stoji priešais broliai seserims, sesers broliams ir tt. Matyti, kad nėra kada mums kovoti su kapitalistais, bet dar turim kovoti prieš tamsuolius.

Kaip tokius tėvus pavadinti, kurie stoji priešais savo vaikų, gina skaityti jiems geras knygeles, pirmeiviškus laikraščius, o labiausia «Kova», kuri aiškiai parodo kas mus priešai ir išnaudotojai? Nenori, idant jų kudikiai būtų apsišvietę daugiau už juos, bet nori juos palikti tamsybėje, varge ir ašarose. Negana to, ką jie pats tamsūs, nieko geresnio nežino, kaip tik dirbti ir melstis, bet ir savo vaikelius geidžia palikti tamsybėje. Bet jūs jokiū būdu negalėsite atitraukti nuo kelio teisybės, nuo šviesaus mokslo — darbininkų išganymo!...

Bragios draugės ir draugai! Nepaisykim, ką įvairūs priešai stoji mums skersai kelią, neklausykim jų kvailių kalbų, tik eikim ir dirbkim savo apšvietimo darbą. Tegul mums neskiria vien po smert rojų, mes čia ant žemės rengim žmonišką gyvenimą; darbininkai susipras ir išnaikis tas pragaro gelmes ant žemės, kur šiandien kenčia didžiausias kančias minios varguolių darbininkų. Kada nusibos vargšams nešt sunkų jungą, tada visi stos į kovą prieš dabartinį biauřų kapitalistų surėdymą, tada užtekės saulutė, atgims žmonija, kurioje nebus vargų nė prispaudimų.

M. G. Paukščiūtė.

«Nė ant plauko nesumažinti drąsumo ir vilties, bet visuomet krutėti, kiek galint, ir slinkti pirmyn!»

Teip pasakė Orrison Svet Marden.

A. Ž. tas.

MAŽA LEKCIJA DIDELIEMS KAPITALISTAMS.

Cia yra socialistų balsų skaitliavimo lentelė. Demokratų ir republikonų partijų priedermė yra išsimokyti tai ant atminties:

10 socialistų balsų + apsaugojimas = 20 balsų.

20 socialistų balsų + praloštas streikas iš valdžios pusės = 40 bal.

40 socialistų balsų + dirbtuvių uždarymas = 80 balsų.

80 socialistų balsų + valdžios pakeltas sumišimas = 160.

160 soc. balsų + Tafto žodžiai: «Dievas žino» apie krizį ir darbininkų buvio pagerinimą = 320 balsų.

320 soc. balsų + persekiojimas iš valdžios pusės = 640 balsų.

Ir teip eina begalinis skaičius.

Iš angliško. Jos. A. Stankus.

«Ar gali būti kas labiau pasigailėjimo vertas, kaip prikimštas maišas, o tuščia vėlė, platus namas, o siauras budas?»

Teip pasakė Orrison Svet Marden.

A. Ž. tas.

Kam geriaus?

Prie stalo ant aslos šunytis sėdėjo,
O žmogus varguolis į jį žiūrėjo,
Ir, truputį pykdamas, šiteip šnekėjo:

Gerai tau, šuneli! nerūpi tau niekas!
Nereikia tau kultū, nereikia piauť šėkas,
Gali tinginiauti, kiek nori — ne griekas!

O man reikia sunkiai darbuotis kasdieną,
Reik rūpintis apie dalyką kiekvieną,
Kad duonos netekus, nekrimstume šieną!

Ir kas gi tau rūpi? tu lovos nekloji,
Ant aslos kasnakt susirietęs nakvoji;
Drabužių nereikia, nes plaukus nešioji...

O aš! Nė sulygint negalima esti!
Man reikia kasvakaras maldą atbelsti,
Vaikus paguldyti ir riksmą jų kęsti!

Potam, kad atsigul, rūpesčiai čia,
Visokios negeros svajonės apsėda,
O dar gi ir šonus kas graužia! net gėda!

O tu, atsigulęs, miegi kiek tik lenda,
Dėl darbo sunkumo tau miegas negenda,
Nesikeli dirbti, kaip saulė vos skrenda.

Išryto pabudęs tu nieko neboji,
Be nuovokos jokios gerai išsižioji,
Ir atlikta viskas; potam atsistoji.

O man atsikėlus reik save žegnoti,
Potam apsirengti, rankas numazgoti,
Ir burną nuprausti, ir valgyt įieškoti.

Po pusryčių reikia į darbą skubėti,
Reik lauką išarti, gerai išakėti,
Potam vasarojaus, kiek galint, pasėti.

Užbaigus tą darbą, kits darbas ateina,
Ir teip vis per laiką, kol amžis praeina;
O jeigu nedirbsi — badauti atseina!

O tau kas? ramiai atsisėdęs besėdi!
Jei nori paėsti, ką griebeš suėdi,
Ir viskas teip tinka, teip sveika, begėdi!

Nepildai tiesų, savasties nepažįsti,
Nesimetavoji, nors nuolat išklysti,
Po vieškelius nuogas bėgioti išdrįsti!

O aš gi einu į bažnyčią, meldžiuosi,
Nevaikščioju plikas, už ydas gailiuosi,
Iš prakaito savo kasdien maitinuosi.

Ir ką? pragyvenęs be naudos, kaip stukis,
Po viskam, kada užsivers tavo snukis,
Tu kojas ištiesi ir atliktas kriukis!

O aš, prisivarginęs, kaip nepacisiu,
Kaip savo gyvybę ant myrio apkeisiu,
Palikęs pasaulį į pragarą eisiu!!

Jonas Viskoška.

«Brangūs tie dalykai, kurie padaryti su įkvėpimu ir ašaromis.»

Neverkie, močiute!

Neverkie, močiute,
 Neverkie sūnaus,
 Kad ginant Tėvynę
 Jį priešai sugaus!...
 Kad viens prieš daugybę
 Kovojo gal pražus,
 Paliks be paguodos
 Senatvės metus!..
 Bet verkie, močiutė,
 Jei tavo sūnus,
 Su priešu draugaudams,
 Judošiumi bus...
 Jei gėdą užmiršęs,
 Kovojo jį vaduos,
 Už saują auksinių
 Jam brolius parduos!...

Mikutis («V.Ž.»).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtines Valstybes. Šioje rinkimų agitacijoje patys kapitalistai parodo vieni kitų darbelius. Jų didžiausios partijos yra dvi: republikonų ir demokratų; juodvi ir lenktyniuoja labiau sia: vienos partijos agitatoriai nurodo blogus darbus kitos. Dem. kandidatas į prezidentus, Bryan, uždavė skaudų smūgį republikonų kandidatui, Taftui, kurs dabar yra karės sekretorium (ministeriu). Bryan išrodė, kad per daug išleidžiama žmonių pinigų kariuomeni. Tas didelį nesmagumą padarė republikonams. Ginasi, tei sinasi, kaip galėdami. Į to vietą prez. Roozeveltas apskelbė, kad demok. partijos kasierius, dabar esantis Oklahomos gubernatorius, Haskell yra nelegališku patarnautoju «Prairie Oil & Gas Company» (žlbalo ir gazo kompanijai), priklausančiai prie «Standard Oil Co.» — trusto, žinomo savo kriminališkomis gudrybėms. Haskellis, kaip gubernatorius, tai kompanijai leides dėti triūbas, kur sulyg įstatymų neturėjo teisės. Jis po to skandalo buvo atsisakęs nuo Dem. Part. kasierystės, bet partijos komitetas da nepriėmė to atsisakymo. Haskellis buvęs pirmuoju sanariu «Citizens' Alliance», slaptingosios draugijos, kurios tikslas buvo kovot priešais darbininkų unijos reikalavimus Muskogee apygardėj, Okla. valst. Prie dabartinio apkaltinimo prisidėjo ir žinomas «Nepriklausomosios lygos» vadovas, Hearst. Šis yra neva priešas ir demok., ir republikonų partijai, bet šiame atvėjyje demokratai jį vadina republiko no Roozevelto draugu. Kova eina karštai ir greitai.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Lietuvių pirmievių partijos. Reikia pripažinti, kad grynai lietuviškų partijų Lietuvoj jau nebėr (L.S.D.P. — tarptautiška). Buvo kada-tai Lietuvos (lietuvių) Demokratų Partija. Nuo jos liko tik liekanos. Dabar vieton Demokratų Partijos matom tik demokratų. Kad visuomenė apie jų partiją nepa mirštų, tai 1908 metų Zavadzkie «Vilniaus Kalendoriuj» patalpino savo seną atsišaukimą į Lietuvos bajorus.

«Lietuvos Valstiečių Sąjungos» reikalai negeriau stovi, nežiūrint pasigyrimų, kurie retkarčiais išlenda. Vis gi L.V.S. turi kelias apirusias simpatiškas kuopeles. Jau pasirodžius L.V.S. buvo matoma, kad jie ateities nebetur. Jų taktika teipo gi gana keistai išrodė. Teip vienose vietose sąjungiečiai labiau linko prie pasitu-

rinčių ūkininkų, kitose — prie mažžemių ir net darbininkų, o miesto darbininkams net žadėjo 8 valandas darbo dienos. Apie laukų gi darbininkų darbo dienos sutrumpinimą — nė žodžio.

Dabar nė pas demokratų, nė pas sąjungiečius (L.V.S.) jokio partypiško veiklumo nematom, nors jie ir dalyvauja kultūros darbe (laikraštijoj ir draugijose). Bet ir šis jų darbavimas eina prieš juos — jis nurodo, kad jie svyruoja, kur vėjas pučia. Teip mūsų «pirmieviai» demokratai darbuojasi ne tik «Lietuvos Ūkininke», bet teipo gi pirmievių «Vilniaus Žiniuose», atžagareivių «Viltij» ir Lietuvos garsių nepripažintųjų patrijotų-avanturistų «Šviesoj». (Laikraščio «Šviesa» reikia nesusipainioti su draugijomis to paties vardo.

Teip demokratai, teip sąjungiečiai dabar nelošia jokios politiškos rolės. Tą patvirtino ir rinkimai į II ir III dūmas, kur jų balsas neturėjo jokios vertės.

Lietuvos demokratai šiek tiek panašūs į Rusijos kadetus, o sąjungiečiai — į trudovikus,

Z. A.

Amerikos Socialistų Partija. «Raudonasis traukinys» pereitą savaitę buvo da Kalifornijoj. Los Angeles mieste, tame mieste, kur neseniai teip valdžia žiauriai persekiojo ir bandė socialistus kalbėtojus, buvo neapsakomai tirštas susirinkimas, 7000 žmonių, mokėdami nuo 25 centų iki vienam doleriui už įėjimą į salę, grudosi salėje, kur E. V. Debsas, kandidatas į prezidentus ir kiti kalbėtojai kalbėjo apie kapitalistų valdžios blogdarybes ir darbininkų išsiluosavimą iš ekonomiškos vergusės pančių. Pirm to buvo mieste demonstracija, kurioj dalyvavo su viršum 2000 žm. Kapitalistai baisiai negandauja, matydami toki darbininkų kilimą. Jų laikraščiai ėmė tiesiok lyg nelaimėn patekę šaukti apie «raudonąjį» pavojų.

San Diego (Kal.) mieste Debsą pasveikino 15 tūkst. žmonių, kurie klausė prakalbų pakalnaitėj susirinkę. Tas triukšmingas pasveikinimas — plojimas rankoms ir šūkavimai — tęsėsi, atsikartojant po kelias minutes.

Rugsėjo 21 d. raudonasis traukinys stovėjo St. Paul mieste, Minnesotos valst. Į salę «St. Paul Auditorium» prisirinko 7,000 žmonių — kiek tilpo; įžanga buvo nuo 25 iki 50c.

Socialistų Partija išleido rinkimų agitacijai 2 rankvedžiu (žiūr. «Bibliografija» šiame «K.» N.) «What help can any workingman expect from Taft or Bryan?» — Knygutė nuo 39 puslapių, kur aprašyta apie demokratų ir republikonų partijų įstatymleidystę, jos santikius su darbininkų reikalais ir tt. Ekzemploriaus kaina 10c., už tuziną 50c., už šimtą 3 dol., už 1000 ekz. — 25 dol. Antra įtalpinga knygutė, nuo 160 pusl., paduoda daug statistiškų žinių, apie trustų augimą ir tt., ir partijų platformas, programas, statistiką soc. balsų ir tt. Ekzemp. kaina 25c., už tuziną \$1,50, už 100 — 10 dol. Parduodama vyriausiam partijos kantore Chicagoj.

Partija atsišaukia į draugus darbininkus dėti aukas raudonojo traukinio reikalams. Mūsų draugai mažai da aukavo. Reikia, kiek galint pasidaruoti ir tam dalykui (aukas siųskit per «Kovos» red. arba tiesiok į S. P. Headquarters, 180 Washington St., Chicago, Ill., paminėjus: «for Red Special»).

Socialistų partija New Yorke turi šiek-tiek nesmagumo. Kandidatu į kongresą nominavo Morris Hillquitą, garsųj rašytoją, autorių «Istorijos socializmo Amerikoje». Dabar žydų socialistų laikraštis «Warheit» praneša, kad jis, M. Hillquit, yra priėmęs politišką darbą nuo republikono M. Parsons'o, kuris jį paskyręs į teismą kaipo žydų kalbos išgulytoją (už tą darbą gaus pas 20 dol. už valandą). S. P. konstitucijoj užginta socialistui priimt nuo priešingos partijos politišką vietą.

A m. Italų Socijalistų Federacijos Harlem'o skyrius (organizacija) New Yorko valst., nusiunte prez. Rozeveltui į Oyster Bay reikalavimą, kad būtų paliuosuosas Latvijos revoliucijonierius Jonas Purėnas. Tarp ko kito rezoliucijoje sako: «Męs tikimės, kad respublikinė Amerika ir 20-asis šimtmetis neužmirš, kad monarchiškoji Anglija 19-ame šimtmetyje apreiškė savo prielankumą ir užtikrino prieglaudą visos Europos maiščių kiems patrijotams».

Darbininku judejimas svetur.

Valakninių ir vilnonių išdirbių darbininkai Anglijoje, Lancashire mieste rengiasi prie streiko, o darbdaviai prie lokauto. Abi pusės stengiasi susitaikyt. Bet darbdavių draugija jaučiasi gana tvirta ir visai beveik nenor užsileist darbininkams, nori priverst juos dirbt senomis sąlygomis, o jei ne, tai uždarysias visas dirbtuves. Ypač vilnakeršiai darbininkai nenor pasiduot, t. y. sutikt su uždario apkapojimu. Ta kova tęsiasi jau daugiau kaip du mėnesiu ir jeigu da nesusitaikys, tai už savaitės kitos, sako, bus tikrai lokautas: 150 tūkst. žmonių per tai netektų darbo.

* * *

Budapešte (Vengrijoje) pereiną savaitę buvo darbininkų demonstracija. Kariumenė su policija išvaikė. Buvo muštinės ir abiejose pusėse krito daug sužeistų. Tarp žmonių didelis įniršimas ant valdžios ir jos kariumenės.

SANJUNGOS REIKALAI.

L. S. S. Sekretoriaus pranešimai.

Nuo Pild. Kom.: Sąjungos draugų atyda.

Užtėmyjom «Kovos» N 34 draugo administratoriaus pranešimą, jog pinigai turėtų būt siunčiami «Kovai», o ne L.S.S. centro išdininkui, A. Staneliui. Kadangi Sąjunga išrinko išdininką ir jis yra atsakomybėje už visą jos pinigiską turta, taigi ir visi Sąjungos pinigai turi eiti tik jo vardu ir per jo rankas. Gyvenimas išdininko nuošaliai nedaro jokių kliūčių vedime išdo.

Visus pinigus siųskite vardu išdininko, antrašu «Kovoje» paduotu.

§

Aš buvau pagarsinęs «Kov.», idant kuopos L.S.S. siųstų mėnesines duokles drg. administratoriui, o admin., surašes užsimokėjusių drgg. pravardes į sąnarystės knygas, turi pinigus pasiųsti C. išdininkui, A. Staneliui; bet jeigu tokiame siuntime Pild. Kom. ran da kliūti, aš atsiimu savo pranešimą.

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Pranešimas Lit. Kom. kaslink p. M. Petrausko rinkinėlio revol. dainų.

Literatiškas Komitetas, peržiūrėjęs sutaisytą p. M. Petrausko rinkinėlį «Revoliucijos Dainų», sprendžia vienbalsiai, kad Sąjunga tąjį rinkinėlį kuogreičiausiai išleistų. Kokis turinys tojo rinkinėlio, tai tas matoma iš žemiau patilpusio surašo. Rinkinėlis tas didelės vertės. Sutaisytas jis visiems balsams. Jame telpa solo, duetai ir chorui dainos. Lit. Kom. mano, kad išleidimas tokiu rinkinėlio pakels žymiai Sąjungos narių dvasią, o kartu ir pačios Są-

jungos vertę. Turėdamos kuopos šitokį dainų rinkinėlį, galės pagerinti savo rengiamus vakarus visokiomis dainomis, o tas, žinoma, turės nemažą įtekmę nevien ant Sąjungos narių, bet ir nenaarių. Taigi, su išleidimu šitokio dainų rinkinėlio gali vien Sąjungos vertė žymiai pakilti. Užtat Literatūros Komitetas ir sprendžia, kad Sąjunga kuogreičiausiai šitą rinkinėlį išleistų.

Kaslink pačios muzikos ir kompozicijos, tai Lit. Kom. gali pasakyti tik tiek, kad rinkinėlyje telpa kompozicijos tokių kompozitorių, apie kurių autoritetiskumą negali būti nė mažiausios abejonės.

Žemiau paduodame surašą tojo dainų rinkinėlio:

1. «Sukelkime kovą». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Jovaro. Baritono solo ir choras su pritarimu piano ar orchestros.
2. «Badaujančių giesmė». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Rčk. Duetas su pritarimu piano.
3. «Męs ir žuvom ir kentėjom». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Sparnaičio. Trio su pritarimu piano.
4. «Mano laivas». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Smutkelio. Baritono solo su pianu.
5. «Ankstybas paukšteli». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Smutkelio. Duetas su pianu.
6. «Gedulių giesmė bei maršas». Muzika M. Petrausko. Žodžiai Smutkelio. Baritono solo su pritarimu piano ar orchestros.
7. «Sveikinimas darbininkų». Muzika M. Petrausko. Žodžiai pagal vokišką — Ažulaičio. Mišriam chorui.
8. «Kalinio daina». Iš M. Gorkij «Na dne». Žodžiai versti V. P. Vienu balsu ir baritono solo.
9. «Marselietė». Muzika Rouget de l'Isle. Vyrų chorui.
10. «Varšvietė». Muzika pagal Osnianskio melod. Žodžiai iš lenkiško J. Mačio*) versta. Vyrų chorui.
11. «Darbininkų marselietė». Muzika pagal Rouget de l'Isle. Žodžiai J. Mėmelės. Duetas su pianu.
12. «Viltis». Iš operos «Lucrezia Borgia» — Donizetti. Žodžiai J. Mėmelės*..). Duetas su pianu.
13. «Revoliucijonierių daina». Melodija Vilniaus Filaretų 1824 m. Žodžiai J. Mėmelės. Trio.
14. «Raudonoji vėliava». Iš darbininkų kalendoriaus 1895 m. Krokavoj. Žodžiai versta J. Mačio**).
15. «Ant barikadų». Muzika pagal Zalewski ir Czerwinski. Pagal lenkišką. Vyrų chorui.

Apie išleidimą šito rinkinėlio: lėšas, knygos kainą, etc., turi pasirūpinti Pild. Kom.

Liet. Soc. Sąjungos Am. Lit. Kom.

1. J. Viskoška,
2. J. Ilgaudas,
3. J. O. Širvydas.

Redaktorius pastaba: Aš mačiau rinkinį ir pažymėjau originale klaidas autorių varduose. Tačiau nežinia, kodėl L. K-tas nepataisė jų. Pataisau, kad nebūt su jomis atspaudinta.

*) Mėmelės, ne Mačio. Red.

**) Ne Mėmelės, tik Štaulėniško (d-ro Lingio). Red.

***) Ne Mačio, tik Mėmelės. Red.

Nuo administratoriaus.

Gavau keliatą anonimiškų ir su parašais laiškų, kuriuose «ke-dena» mane už važinėjimą su prakalbomis «savo ir savo politikos naudai, neatbojant Sąjungos reikalų». Buvau užkviestas V (Schuykill) ir VIII (Mass.) rajonų, kur laikiau į 20 prakalbų, pardavinėjau Sąjungos literatūrą (apie už \$80.00), platinau politiką — o e i j a l i z m a: susitvėrė 2 naujos kuopos, apie 100 į senasias iširašė, apie \$80.00 Literatūros fondan susirinkta. Jei toks darbas negeras, tai, draugai, aš Jūs nesuprantu, ir turbūt nesuprasiu, jei Jūs suprast nenorit. Kokią s a u naudą turėjau, gal draugai, mane kvietusieje, kada paaiškis.

Bernotą atstačiau nuo darbo, nes negalėjo su mumis sugyvent. Padavė redaktorius balsavimų pasekmes statyt, jis ne tik ką a t-

s i s a k ė statyt, bėt dar iškoliojo jį ir mane. Redakei jos korektos buvo vežiojamos ir rodomos pašalinėms ypatoms (dar laikraščiu ir formos nesurištam esant) kaip Philadelphijoje, taip ir po kitus miestus savo sėbrams, kad greičiau galėtų gimi naujos «kritikos». Vaidus, kuriuos buvo sukėlęs, nebereiks čia beminėt. Jo vieta užėmė drg. J. Viskoška, Lit. Kom. narys.

Bernotas apskelbė «Liet.» ir «Keleivij» naują paplavų melagyčių mėšlyną. Tas niekšas drįsta viešai meluoti, būk aš savo broli, arba redaktorius broli noris į jo vietą įstatyt. Mano brolis tur kitam mieste valgomų daiktų krautuvėlę, o A. Baltrušaitis dirba «Kovoje» jau nuo seniai pašalinius darbus, dirbs ir toliau. Bernotas matė, kad jo vietą užėmė J. Viskoška, ir vienok yra tokiu begėdžiu, kad drįsta meluoti taip negražiai.

Bernotui neužgyniau vadinties draugu sąjungiečiu, jei tas jam patinka, bet jis jau nuo seniai n ė r a S a j u n g o s n a r i u, nes nuo kovo 1908 m. nėra nė cento į Sąjungą mokėjęs.

Agitacijos lapeliai yra gatavi, siųskit užsisakymus, apgarsinimas kitoj vietoj.

Laiškams popieros ir korčiukės tapo išsiuntinėta užsisakiusiems šią savaitę.

Prenumerata knygai «Moteris ir Socializmas», kaip keli draugai praneša, eina gerai. Draugai stengkitės kuo daugiausiai surinkti. Kuriems reik kvitarijušų, pareikalaukit.

Sąjungos finansiškas stovis yra gražus. Jau į 250 skolų išmokėjim ir presą už \$210 nupirkom, o popierų turim į \$80.00 «stock». Draugai! Biskutėli dar pasidarbuokit su aukoms, prenumerata, literatūra, o iki naujų metų mes neturėsime nė cento skolos.

Beje, visus pašalinius darbus, kokie jie būtų pridukit man. Matėt praicitą mėnesį: vien už pašalinius įėmė \$129.50. Gniužtas pinigų! Pristatyt kit darbų, vien iš jų «Kovą» užiaikysime.

Jūsų F. J. Bagočius, Adm'n.

Prie musu V-tojo susivažiavimo.

Žemiaus talpinama 19 kuopos nutarimas ir drg. Viznio atsiliepimas, kaip matyt, jau seniai atsiųsta. Jų netalpinau, kaip jau sykį pranešiau, ypač dėlto, kad draugams užsiėmus žinomais «vaidais», joks geras įnešimas nebūtų radęs atsakančios atydos, antra, tie sumanymai buvo gana ankstybi. Dabar tai jau būtų laikas pradėt rūpintis apie būsimąjį susivažiavimą. Bet čia negaliu nepaminėt vieno da tarp mūsų negirdėto klausimo: ar mums reikalingi metiniai susivažiavimai? Ar neužtektų bent dvimetinio susivažiavimo? Juk mūsų referendumai, kurie svarbiausius reikalus atlieka, ir tai kurkas pigiau, gali užstot tą mūsų «parlamentą»-susivažiavimą. Galėtų būt tik rajonų, kaip dabar yra, ir kelių rajonų išdaikto susivažiavimai arba konferencijos. Bet jei ateinančiais metais turėtų būt visos sąjungos susivažiavimas, tai prie jo reikia rengtis rimčiau, dirbti, ir neprisirengus nevažiuoti į jį, pasirūpinti, kad jame nebūtų «partijų» formacijų ir zabovų su raudonais gvaizdikais..., bet kad būtų darbas mūsų organizacijos labui.

Redaktorius.

Liepos 5-tą d. 19-ta kuopa mėnesiniam susirinkime rado reikalingu apkalbėti, kur laikysim 5-tą L.S.S. susivažiavimą. Kadangi 4-tas susivažiavimas nenuskyrė laiko ir vietos, o paliko kuopoms pasiskirti prieinamesnę L.S.S. kuopoms vietą, tai reikia tautai svarstyti.

19 ta kuopa paduoda sekančias vietas: Pittsburg, Pa., Cleveland, O. ir Usster, (turbūt Worcester. Red.) Mass.

Malonės kuopos per susirinkimus paimti atydon minėtą iniciatyvą.

19 kuopos sekr. J. Šaltis.

Draugės ir draugai! Ar ne laikas būtų jau pradėt darbuotis ir apie V susivažiavimą? Męs žinom gerai, kad IV susivažiavimas visus svarbesnius Sąjungos reikalus paliko nuspręsti visuotinam Sąjungos referendumui. Taigi IV susivažiavimo reikalai yra jau užbaigti; protokolas nubalsuotas, teipo gi centrališkas komitetas jau išrinktas (!); dabar tebelieka mums pasikalbėt apie V susivažiavimą ir kur jis atsibus. V. K-to pareiga nurodyt keliatą atsakančių vietų ir paduot visuotinam Sąjungos referendumui. Kolei per eis per visuotiną referendumą, tai bus labai laikas. Aš nuo savęs skiriu šitas vietas: Sourh Boston, Mass., Rochester, N.Y., ar New Haven, Conn. So. Boston yra atsakančiausia vieta V susivažiavimui; štai dėlko: atelnančiais metais S.L.A. seimas atsibęs Worcester, Mass., taigi tik reikėtų L.S.S. V-tą susivažiavimą surengt viena savaite pirmiaus arba paskiaus. Delegatai galėtų dalyvaut abejuose susivažiavimuose, ir tokiu būdu susimažintų kelionės lėšos, nes daugybė mūsų draugų nori dalyvauti abejuose susivažiavimuose. Taigi čia būtų gera proga kiekvienam draugui dalyvaut, nes Worcesteris nuo Bostono yra netoli, gatvekariu nuvažiuoji už 50 centų, traukiniu — 90c. Geistina būtų išgrst kitų draugų nuomonės, o labiausia V. K., nes jo yra užduotis tą klausimą patobulint. Būt geriaus, kad anksčiaus paskirtų vietą V susivažiavimui. Tokiu būdu turėtų progą draugai surengt bent kokius vakarus, nes tam viskam reikia atsakančio laiko.

A. J. Viznis.

VII rajono kuopų atyda.

Draugai ir draugės, artinasi VII rajono L.S.S. III konferencija, kuri atsibus antroj pusėj spalio mėnesio (apie vietą ir valandą bus pranešta savo laike), taigi kviečiu visus prie darbo, kad veikume solidariškai, kiek mūsų spēkos leidžia, labai mūsų organizacijos, L.S.S., ir visos darbininkų luomos, kuri taip bauriai išnaudojama per kapitalistišką sistemą. Kad sutrumpint laiką viešpatavimui buržuazijos, turim veikti, rengti tankiai, kaip tik galima, susirinkimus, diskusijas, prakalbas, lavintis ir kitiems aiškinti socializmo moklą, o ar mes ką veiksime ar ne — laikas vis vienodai praeis, ir jei suausim, kaip nekurie draugai nekurių kuopų neateina nė į susirinkimus ir nieko neveikia, tat su tuom užsitarnaujam kaipo prasižengimą prieš gamtišką surėdymą, nes galėdami ką nors veikti, neveikiam. Taigi, draugai, prie darbo; į III konferenciją atsiųskit rimtus ir veiklius atstovus, naudingus nutarimus, ir teipgi katros kuopos draugai nemokėję penktukų į rajono išdą arba nepridavusios rajono išdinkui malonėsit atsilyginti.

Teipgi, draugai, kaip žinot II konferencijoje buvo nutarta, kad rajone priklausančių kuopų organizatoriai išduotų kas mėnuo rajono organizatoriui raportus, bet didesnė dalis kuopų visiškai nepridavė jokių raportų, draugai kuopų organiz. malonėsit priduoti raportus liepos, rugpiūčio ir rugsėjo mėnesių; teipgi, draugai, kurie turit ženklelių (guzikėlių) Socialist Party malonėsit išduoti atskaitą prieš konferenciją.

VII rajono organizatorius M. Padolskis,
487 New Grand St. Wilkes-Barre, Pa.

37-tai L.S.S. kuopai Chicagoje.

Draugai! Kas iš mūsų drįstų tvirtinti, kad mes esame ne kvototai prieš šiandieninį netikusį pasaulio surėdymą; kuris iš mūsų drįstų sakyti: kad mes netrokštame laisvės! Vargiai tokis atsirastų. O vienok taip yra. Męs patys pasirodome, kad mes netrokštame to, už ką kovojame... Štai jau kelintas mėnesis kaip mes 37 tos kp. draugai nematome susirinkimų; kelintas mėnesis

kaip mūsų draugai nebežino, kas tai yra susirinkimas. Kuopa gyvuoja jau 8 mėnesiai, o mūsų kai kurie draugai da nėra buvę susirinkime nao pat kuopos susitvėrimo.

Ar ne gėda mums draugai! Mums, kurie savę vadiname socija listais!... Draugai! Ar dėlto tik mes esame socialistai, kad prigulim prie kuopos ir užsimokame mėnesines duokles? Ar dėlto kad mes imame «Kovą», bet ištikrųjų jos neskaityme? Pagaliaus, ar dėlto esame socialistais, kad «saliune» ant baro pasirėmę galėtume šaukti: «aš socialistas»?

Ne, draugai! Negalėsime mes būti socialistais ir nieks mūsų nevadys, pakol mes teip elgsimės! Nes ne pinigais ir prigulėjimu prie kuopų mes laisvę iškovosime, bet tik vien savo spėkomis! Menki iš mūsų bus kovotojai, jei mes nežinosime kaip ir koku būdu kovoti.

Dėlto draugal, rašant jums tuos žodžius man veržiasi šauksmas: Mokykimės, mokykimės! Atminkime, draugai, tą, kad nė vienas iš mūsų neužgimėme su «mokslu». Nesibijokime ateiti į susirinkimus, nes tik ten mes galėsime išsilavinti.

Kai kurie draugai sako: «Ką aš tame susirinkime darysiu, neturiu iškalbos — neisiu». Draugai, kas mus išmokys, jei mes nesistengsimės. Niekas, o niekas. Dėlto stenkimės greičiau prie mokslo, nežūrėkime, kad kas jį mums atneštų į stubą, bet patys prie jo verškimės. Nes tik per mokslą mes sueisime į vienybę, o vienybėje bus mūsų galybė.

Sekantis 37-tos kuopos susirinkimas atsisbus nedėlioj 4 d. spalio 1908 m. 8-tą val. ryte, p. Shimaičio salėje po N 130 Canalport Ave, kampas Union st. Dėlto, draugai, neušmirškite atsilankyti, pasirodykim, kad mes trokštame to, už ką kovojame! Teip-

gi galėsime nutarti: kur laikysime susirinkimus ant toliau, ar ten pat, ar kitur, kad visiems būtų žinoma.

Su meile draugams ir soc. revoliucijai.

37-tos kp. organiz. S. Strazdas.

I-mo Rajono reikalai.

«Kovos» N 32 J. Kazlauskas, 1 raj. išdininkas, eimanoja, kad jo knygoje 27 kuopa nerado tvarkos ir vietoj atlikti darbą teip, kad būtų visiems aišku, paduoda bergždžius reikalavimus. 1) Reikalauja nuo 25-tos kuopos, kiek ir kam likusių nuo baliaus pinigų apmokejo. Tas VII R. konferencijos nutarimuose aiškiai skamba: «Nutarta, kad Union City ir Naugatuck kuopa priduočiau 20.00, ką liko nuo 6-tos konferencijos J. S. Pruselaičiui». Bet jei to 25 kuopa neišpildė, tai org. Kazlauskas už tą nėra atsakomybė. Klausia, kas igaliojo 25 kp. mokėt bilas be pritarimo viso komiteo. Kam tas klausimas, nes visas kom. buvo konferencijoj, tai visas ir pritarė, ir nė drg. K. nebuvo priešingas. 2) Reikalauja nuo draugo Liutkaus lioterijos atskaitų. Kam to reikalaut po keliatą kartų, kad drg. L. išdavė atskaitą vakare prieš konfer. (30 gegužės) r. k-tui, išimant išdininką, kuriam atsisakius dalyvauti, aš perstačiau komisiją iš keleto narių ir priėmė nuo drg. L. pilną rokundą; pasirodė, kad buvo tikieta parduota 215 po 10c. — turėtų būt \$21,50, bet drg. S. Stankevičiui iš Hartford, Ct., nedamokėjus už 15 tikieta 1,50, tapo pinigų priimta tik 20,00 ir visi pritarė man, kai po r. organizatoriui, tuos pinigus priimti iki konferencija nutars, kur padėti. Ką nebuvo atskaita pilna, tai tik dėlto, kad

Sklepe.

Isz Danilin'o verte Artojo Vaikas.

MES buvom penki. Keldavom anksti, aplink da viešpataudavo tamsumas žiemos nakties ir visur budavo drėgna ir šalta; guldavom vidurnaktyje. Tvaikiuoj dirbtuvėj degdavo tamsi, rukstanti maža lemputė, akys bijodavo jos geltonos, drebančios šviesos.

Dirbtuvės kertės rodėsi kokiais tai giliais ir baisiais urvais, ir mes nuvargę virsdavom į tas kertes ant purvinų šiaudų, guldavom nenusitaisę, su taukuotais, nuplyšusiais ir blizgančiais nuo purvų ir alyvos drabužiais, tik nuo kojų numesdavom kiauras kurpes, griudavom ir užmigdavom negyvu miegu, lig drėgno ir šalto ryto, pakol vel meistras kels mus, spirdamas į pašonę į koja.

Ir vel prasidėdavo ilga be jokių permainų diena. Į gilų sklepa, kur buvo mūsų mechaniška dirbtuvė, per surukusius ir aptaškytus purvais, niekadoms nemazgotus, langus saulės spinduliai neįsiverždavo. Dirbtuvėj nuolat degdavo smirdančios lemputės. Tik giedrioj dienoj mūsų du langai išrodydavo lyg baises akys kokio tai gyvulio su didžiausia galva.

Mes buvom penki ir dėlto mūsų dirbtuvės neprižiurėdavo pabriky kontrolius. Mes dirbdavom po 16 valandų į parą ir meistras mokėdavo mums, kada pats norėdavo ir duodavo ne tiek kiek uždirbdavom, bet kiek norėjo. Jei atsitikdavo greitas darbas, jis pasidarydavo meiliu, vaišindavo mus degtine ir prašydavo pasistengt. Mes stengdavomės,

nemiegodavom naktims, gaudavom da degtinės ir pagirdavo, kad mes «geri žmonės». «Išgelbėjot!» sakydavo jis, ir jo išpleves, nutukęs veidas budavo užganėdintas ir pertikrintas, kad kitaip ir negalėjo buti, jei jis prašo pasistengt ir už tą sako: «geri žmonės» ir da duoda degtinės.

Retkarčiais jis mums duodavo po rublį ir mušdams sau į krutinę, sakydavo, kad jis užmokėtų ir visus, kiek priguli, bet, kaip ant nelaimės, dabar pinigų neturįs. Ir kada mes tuos nelaimingus vienintelius rublius pragerdavom, kurių visai užtekdavo, kad pasigert, sugrįžę, jau stačiai reikalaudavom pinigų, jis skubindavo mus užganėdint, žinojo, kad mes dabar viską pragersim ir niekur nuo jo neišeisim.

Mes žinojom, kad yra ir kitos didelės dirbtuvės, kur darbas lengvesnis ir mokesnis didesnis, kur darbininkų gyvenimas šiek tiek geresnis, ir mes svajojom papult tų. Tas gyvenimas iš mus traukė ir rodėsi liuosu, ir tik retkarčiais kas nors iš mus, tartum norėdamas išteisint mūsų sunkų dabartinį padėjimą, sakydavo:

— E, vyručiai, visur gerai, kur mūsų nėra!

Tankiai, kada nebudavo meistro, balsiai mes šnekėdavom ir juokuodavom, kaip jis nusistebės ir išsigąs, kada ant galo pagalios mes visi išeisim nuo jo. Mes čia pakliuovom netikėtai, atiduoti čia į mokslą. Prieš mus tas pats buvo, ką ir dabar. Gyveno seni, bailūs ir suvarginti darbininkai, ir teip pat dirbdavo, kaip ir mes dabar, be galo ir be krašto, ir teip pat už akių koliodavo meistrą. Kaip mes palikom darbininkais, meistras senuosius išvarė, ir mes palikom vieni ir gyvenom, po senovės dirbdami ir už tą gaudami tik skatikus.

nutarta pareikalauti nuo drg. S. už tą 15 tikietų, ką yra pardavęs, nuo B. Bagdonavičiaus 10 tikietų, J. Žvingilo — 10, J. Buroko — 20, J. Verbilos — 10. Jie pranešė, kad tai pametę, bet yra viltis, kad da nekurie sugrąžis ir man drg. Liutikus apsiėmė suteikti tų draugų tikrus adrisus, kad galėčiau ar ypatiška ar per kuopas pareikalauti atsiteisimo. Tapo nutarta 20.00 išmokėti drg. J. S. Pruselaičiui (reikia paminėti, kad praėjusiais metais rajonas, prakalbas rengdamas įbrido į \$57,72 skolos, ką drg. P. apmokėjo); taigi kas kaltas, kad drg. Kazlauskas būdamas konferencijoje negirdėjo nutarimų. Geistina būtų, kad daugiau atydos atkreiptume ant konf. ir kuopų nutarimų, per ką išvengtume bereikalingų kliūčių.

I-mo Rajono org. J. J. Gerdauskas.

Iš Rusijos.

Jakobštatas. (Kuršo gub.). Visame Pabaltijos krašte, — prie kurio skaitosi Kuršo, L'flandijos ir Estliandijos gubernijos, dar nenuimtas karės stovis. Po visą kraštą siaučia gaujos dragunų, sargybinių, atsikartoja, kaip seniaus, suėmimai, kalėjimai pilni dar politikos nusikaltėlių. Pilnoj spėkoj viešpatauja represija. Visokiais sunkiais užgynimais žmonės yr varginami, spaudžiami ir skriaudžiami. Visoki susirinkimai, nors būtų visai neskaitlingi, be valdžios leidimo esti kuoaštrisiai persekiojami. Jeigu — paimkim už pavyzdį — į krikštynas tik du, trys svečiai ateina ir šeimyninkas duoda jiems valgyti, tai jau labai prasižengia: reikia mat

Jam, mūsų šeimyninkui, buvo naudinga, kad męs gėrėm ir niekur nuo jo negalėjom išeit ir jis visai stengėsi mus lupt. Męs visgi svajojom kada nors atsirast tę, iš kur pas mus atskrisdavo atbalsiai kitokio gyvenimo. Męs matėm, kaip mus skriaudė šeimyninkas. Bet labiausiai mus pasiutindavo jo puikybė ir šiurkštumas, jo persitikrinimas, kad męs — jo amžini vergai ir ant visados pasiliksim tokiais pat bailiais vaikais, kokius mus atvedė pas jį.

Blaivi budami, męs prižadėdavom daugiau nebegerti. Bet kaip tik męs norėdavom šiek tiek susidėt skatiko ant drabužių, kad pasirodyt tę, apie ką męs svajojom, meistras, tartum atspėdamas mūsų mintis, pasidarydavo meiliu, mylinčiu mus, girdavo už darbą ir vesdavo į karčiamą vaišint. Ir kaip tik męs įgerdavom, jis jau nebijodavo mums duot pinigų, žinojo, kad dabar męs viską pragersim ir niekur nuo jo neišeisim. Jis, kaip smakas, tyrinėjo mūsų pasląstinius norus ir, kaip motina saugojo mus nuo kiekvieno tokio žingsnio. Męs juokdavomės iš jo gudrybės, bet niekaip negalėdavom jam pasipriešint, eidavom su juom girtuokliaut, o paskui pasilikdavom pas jį gyvent. Gyvenom ir dirbom ir kaip mums nubosdavo, mesdavom darbą ir eidavom «linksintis», kad paskui po tų «linksmybių» nulenkę sprandą vėl prašyt ant pagirių. Meistras, veidmainiaudamas, sakydavo, kad jam buvo mūsų gaila, bardavo už girtuokliavimą ir tuojaus neduodavo pinigų priversdams prisiekti, kad męs vėl imsime už darbo ir niekur neisim.

Juo ilgiau męs čia gyvenom, tuo labiau mūsų meistras

turėt tam tikras valdžios leidimas. Atsitikus pakasynoms, reikia irgi gauti leidimas, kad galėtų bent giminės ir pažįstami susirinkt. O kiek laiko ir triuso išeina, pakol gauna tą leidimą. Visokius apsunkinimus daro darbininkams. Sunkus teipgi laikai dabar ir mokiniams: ir jie už mažiausią kaltę esti baudžiami, persekiojami. Teip Jakobštato mieste, gegužės mėnesij, buvo šioks atsitikimas mokinių tarpe. Vieną subatos vakarą susirinko apie 12 mokinių ir 8 mokinės į vieną namą pasikalbėti apie šį-tą, pasilinksinti. Viens mokinys buvo prisirengęs skaityti nekalčiausio turinio referatą. Staiga susirinkusieji pamatė, kad jau namas sargybiniais, it juodvarniais, apsiaustas. Netikėtai įeina į vidų polycmeisteris ir antstolis (pristavas), pasveikino susirinkusius šiaip:

— Stoi! — ni s miesta! (stovėk! — nė iš vietos!)

Visus mokinius surašė ir liepė kuogreičiausiai išsiskirstyti. Žinoma, didžiai kiekvieną įgrasino. Ant rytojaus, surašą perdavė mokyklų vyresnybėms ir pavieto viršininkui (sprauinkui) Foktui, žinomam visame krašte siurbikui. Visi mokiniai ir mokinės, išskiriant vieną mokinį ir vieną mokinę, liko prašalinti iš mokyklos. Foktas didžiai gailėjosi, kad pats nebuvęs prie mokinių išsiskirstymo: jis, esą, būtų visus suareštavęs ir kitaip pasielgęs... Mokinius iškamantinėję, visą dalyką atidavė gubernatoriui. Susirinkime nieko uždrausto nerasta.

J. L.

persitikrindavo, kad męs jo amžini vergai ir jau nesidrovėdamas juokėsi iš mūsų.

— Kas iš jūsų būtų buvę be manęs? Išauklėjau, užauginau ir dabar rupinuos! — kratydamas galvą, su šypsojančiu veidu, sakydavo jis.

— Blogesni nebutumėm buvę! — piktai kas nors iš mūsų atsakydavo.

— Kas jus pas save laikytų? Tik mano aniuoliška širdis atleidžia visas jūsų paleistuvystes.

— Už tai prie rokundos ir duodi mums blaiviems po rublį, o paskui vedi į karčiamą! — pykdami už jo veidmainystę sakydavam męs.

— Ak jūs kvailiai! Ar aš jus girdau, ką? Aš dėl jūsų naudos vaikščioju, kad jūs visko iš karto nepragertumėt! Jūs turit už laimę skaityt, kad meistras su jumis sėdi už stalo, — jie!

Ir susiraukęs, jis eidavo iš dirbtuvės, piktai murmėdamas.

— Driskiai, da apie save kasžin ką mislyja! Matyt senas geradėjystes užmiršta!

Bet, nežiurint ant barnių, jis vėl eidavo su mumis į karčiamą, ir vėl jis mus lupdavo, ir vėl įsodydavo į savo kišenių ant viso mėnesio.

Retkarčiais, kada męs pasigerdavom, kas nors iš mūsų užsidėdavo begaliniu piktumu ant veidmainiavimo meistro. Nebijodami jo, atsimindavom apie jo suktybes, juokdavomės iš jo ir koliodavam jį. Jei budavom vienas ar du, jis numal-

Iš Lietuvos.

Anuškis. (Kauno gub., Zarasų pav.). Šitos parapijos žmonės, abelnai, gana tamsūs, laikraščių beveik visai neskaito; knygas ir retas teskaito. Vietinis klebonas Juozas Čuvinskas — karštas tamsybės šalininkas. Vienas žmogelis kaip tai netikėtai pas kleboną išsitarė, kad jis kadaisia skaitęs «Žariją». Kunigas balsiai užriko ant to žmogaus: — «Kad duosiu per snukį, tai bus kitos žarijos, karštesnės už tavo pinigų gaunamos!»

Tai pasakęs kunigas stumte išstumė žmogų iš klebonijos, kur buvo atėjęs draug su kitais pasikalbėti apie parapijos reikalus.

Ar anksčiau ar vėliau, teisybė visuomet ima viršų ant neteisybės. Teip ir šviesa ima viršų ant tamsos. Teip, 26 d. balandžio, buvo susirinkę kelio dešimtys ypatų pas vieną ukininką; čion atsilankė vienas mokinys vidurinės mokyklos; jis šį-tą paskaitė, prikalbino kai-kuriuos išsirašyti laikraščius. Tą vakarą išpirko daugiau kaip už 10 rublių literatūros.

J. L.

šindavo mus su kumsčiu. Jei budavom visi, jis sprukdavo nuo mūsų, žinojo, kad mes jį pergalėsime ir primušim, jei jis pakels ant mūsų kumštį. Jei mes budavom visai nusigėrę, jis numalšindavo ir visus, o paskui, ant rytojaus, girdavos, kaip mums visiems snukius išdaužęs. Iškolioti ir primušti, mes gyvenom, o širdyse didinosi neapykanta ant to žmogaus ir laukėm tik laiko, kada ir mes jam galėsime atmokėti už tą.

Ir štai syki, pats didžiausias girtuoklis tarp mūsų, sublogęs, juodas, su supurusiais plaukais į visas puses, visados vienmarškinis ir basas, nusprendė, kad skirsiąsis jis.

— Pagyvenom, pasilinksminom, dirbom dėl to velnio be galo ir be krašto, ir užteko! — kalbėjo jis su pasiutimu dumdamas dumplės, tartum jos buvo tikru šaltiniu jo neapykantos.

Mes klausėmės ir juokėmės, rodydami baltus dantis iš po surukusių, juodų veidų.

— Ko dantis rodote! — siuto draugas iš mūsų juoko. — Jis, velnias, mus tyčioms girdo, kad mes nuo jo neišeitūmėm! Gerai, dabar mes pažiūrėsim!

Mes vis juokdavomės ir kožną dieną klausdavom jo, ar ilgai jis negers.

— Lig pirmo užmokesnio! — atsakydavo kas nors iš mūsų už jį, ir mes vėl širdingai ir linksmai juokdavomės, pertikrinti, kad nelengva iš sykio padaryt tą, ką jis mislyja.

O jis koliojosi:

— Velniai jūs, jums patiems atsibodo tas gyvenimas, o juokiatės ir bijot žingsnį zengti!

Mes juokėmės dvi savaiti, o jis keikėsi ir grasindavo mums:

— Ot, pamatysit!

Prie užmokesnio jis tvirtai ir suniuręs pareikalavo visų savo pinigų. Jo suniukimas pranašavo baisią girtuoklystę, bet meistras, šį kartą neatspėjo paslėpti jo užmanymų.

Steigvilė, Kauno gub. (Iš laiško). Parvažiavo mūsų atstovas, Ignas Požėla, ant ilgo laiko. Manėm, kad bus kiek gal prasimokinęs ir pametęs savo atstovybės unarą, bet kur tau. Į kiekvieną senovės draugą žiuri, kaip feodolas į savo vergą. Už tai sumanesni Steigviliečiai ir aplinkiniai žmonės labai nūrsta ant jo, ypač už tą, kad jis savo kalboje — jeigu su kuo teikiasi kalbėti — baisiai keikia socialdemokratų, «Vilniaus Žinias» ir «Žariją». Girdi, kad ne tie «žmogžudžiai» socialistai su savo raštais, tai viskas butų gerai. Jie tik žino kurstyti žmones ir riaušes kelti. Ir privisimas tų biuurybių socialistų! Nuvažiuok, esą, į Petrapilį, tai ant kožno žingsnio sutiksi. Kiekvienas nieko studentėlis — socialistas. Aš juos tai jau iš snukio pažįstu. Tokie nesimpatiški biuurybės.

Tai mat, broli, koks mūsų atstovas. Daug dar jo keiksmų galėčiau tau papasakoti, bet bus gana ir tiek, kad pažinti mūsų pirmievių atstovą.

Varguolis.

Jis išėjo, nusipirko drabužius ir panedėlyje dirbo tą, kur mes visi norėjome papulti, o mes stovėjome prie savo darbo, pikti, apvilti, nes mislyjome visados matyt jį tarp savęs, nuskrastiauti jo išėjimu ir nebetekę jo draugystės.

— Išėjo! — staiga kas nors iš mūsų pasakydavo, dirbdamas; ir tas mus visus erzindavo.

— Aa, išėjo! — teip pat, kaip atbalsis, atsakydavo kitas, ir visi mes mislyjome, kaip galėjo jis, pats didžiausias girtuoklis, išbėgt, palikęs mus.

— Negerai, vyručiai! Reikia sprukt ir mums! — nusprendė ant galo vienas iš mūsų, sveikas ir stiprus, su žvėriška išveizda.

— Teip, reikia! — pritarėm mes.

Bet už vis labiaus nusistebėjo mūsų meistras. Jis nenorėjo tikėt, ir vis laukė, kada darbininkas sugrįš, kad jis ilgai neiškės, pasigers, jį išvarys, ir jis vėl prašysis jo, mūsų geradėjo, kad jis pasigailėtų ir vėl priimtų į darbą.

Ir mums jis kalbėdavo tą patį, kalbėdavo piktai, tęsdamas žodžius ir grasindamas pridurdavo.

— Pažiūrėsim, ar ilgai jis pagyvęs tarp svetimų žmonių, pažiūrėsim! Turbut niekur tokios laisvės nėra kaip pas mane! Niekur teip girtuokliaut ir tinginiaut neduos!

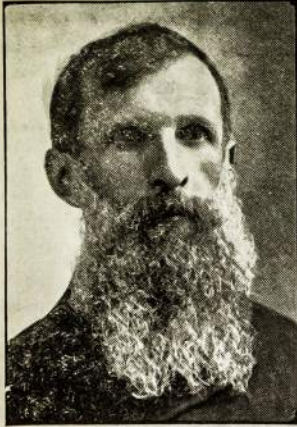
Mes susiraukę tylėdavom, ir tartum nužeminti draugo išėjimu, bijodavom tikėt tam pranašavimui, bijodavom, jei jis sugrįš, tas tik teparodytų, kad mes amžini vergai savo meistro.

Bet praėjo savaitė, antra, jis nesugrįžo pas mus gyvent, bet šventadienyje atėjo apsilankyti, kaip svečias; juokėsi iš mūsų ir keikė mus, apskatinėdamas apie naują gyvenimą. Jo pasakojimai uždegdavo mūsų krutinėse norą greičiau mesti biuuryų sklepą ir atsirast tą, tame naujame gyvenime, kur žmogus šiek tiek gali jaustis žmogumi.

(Toliaus bus).

VII-to Rajono draugų atyda.

Draugai! Artinantis šį rudenį rinkimams, pranešu jums, kurie tik atjaučiat darbininkiškam judėjimui, kad atkreiptumėt atydą ant CHARLES LAVIN, kuris yra kandidatas į kongresmonus nuo Luzernės pavieto, Pa.; jis yra rubsiuvis (kriaučius), gyvena Wilkes-Barre, yra organizatorium vietinės anglų Socialistų Partijos kuopos; teipogi yra garsus kalbėtojas ir puikus agitatorius ant socializmo dirvos.

Tat kiekvienas, kuris atjaučia socializmui ir permato prispaudimą ir pavergimą darbininkiškos luomos nuo visokių darbdavių ir kitų kapitalistų tarnų, privalo balsuoti už Socialistų Partijos kandidata Charles Lavin. Balsavimo die-

noj tik nepamirškite minėtos ypotos, Charles Lavin, vardo.

VII Rajono L.S.S. organiz. M. Padolskis.

Mano apkaltintojams.*)

Ne apie revoliucijos dainas su gaidomis čia rašysiu — su joms jau užbaigta. Noriu tik parodyti skaitytojams, kokius įrankių stveriasi mūsų sąjungos centro nariai, rodydami savo veiklumą ir pasišventimą sąjungos labui. Kalbu apie Veikiamosio Komiteto narį drg. K. Liutkų ir Pild. K to — drg. J. Grinių, kuriu d neseniai parašė po gana riebių straipsnių į «Kovą», papuošdami savo išvadžiojimus tokiais gražkalbystės perlais, kaip: melagis, nedorėlis, suvadziotojas ir t. t. ir t. t.

Kad tiedu draugu neturėjo progos prasilavinti žmogiškai straipsnius rašinėti ir sugėbi tik koliotis ir kitus šmeižti, arba kad, kaip drg. K. Liutkus, kurs perskaitęs mano straipsnių «Kur dirgo revoliucijos dainos?» antgalvyje matė tik klausimą, o atsakimo nesurado, nors visas minėtas straipsnis buvo vien išaiškinimu, kur tos dainos randasi, — tai jau tame ne juodviejų kaltė, bet kaltė, kaip mes papratome sakyti, dabartinio kapitalistiškojo surėdymo, neprileidžiančio vargšų prie mokslo, prie išsilavinimo ir todėl už tokias klaidas ir neapmislčius išitarimus, juodviem galima dovanoti. Bet ką pasakyti apie tuos išvadžiojimus ir pasakymus, kurie giliaus ir anksčiaus apgalvoti, net bandomi remti ant faktų? Čia jau ne plunksnos nenuoseklumo, ar stokos geresnių žodžių kaltė! Tik pažiūrėkime. «Kovos» No.9 drg. K. Liutkus rašo: «P. B. (čia kalbama apie mane) papratęs svetimu darbu save vainikuoti... «Kovoj» patalpino dainą su gaidomis «Į Kovą», harmonizacija sutaisyta B. J. Zalewskio. Antroji, «Ca-

ras» — teipgi iš lenkiško imta «Coż to za gwar...» Toliaus eina eilė saliuinių žodelių, man adresuotų už pasisavinimą tuodviejų dainų... Stebuklai! Iš kur drg. Liutkus iškasė savo tvirtinimą, buk aš tuodviems dainomis save vainikuojau? Juk kompozitorius, ar harmonizatorius, pasirašo savo pravardę, atskirose kompozicijose, viršų pirmosios gaidų linijos, tiesiojoj šalyj; autorius gi eilių, ar dainos — pabaigoje teksto. Tilpusi gi «Kovoj» harmonizacija dainos «Į Kovą» (1906 m.), ant kiek man yra žinoma, buvo dainuojama Lenkijoje ir Latvijoje be harmonizatoriaus parašo, tad nieko pastebėtino nėra, kad ir «Kovoj» patalpinta be to formalizmo, vienok suvis nėra parašyta, kad tą dainą būtų harmonizavęs Bukšnaitis. Antroji daina — «Caras» — sudėstyta keturiems balsams lenko B.*.* (vardas Bogden, pravardė — tris žvaigždutės) ir tas parašas aiškiai yra atspaus tas gaidomis tilpusiomis «Kovoj» 1906 m., apie kurias drg. Liutkus kalba ir žiurėdamas į tas gaidas, be abejonės, tą parašą matė. Po tekstu tų abiejų dainų pasirašyta «P. B-tis», o tekstas ne pagal lenkišką parašytas, kaip drg. Liutkus tvirtina, ir ne vertimas iš lenkiško, bet visai savistovės eilės, ką kiekvienas, nors menkai lenkišką kalbą suprantas, gali matyti, sulyginęs tilpusias «Kovoj» eiles su minėtomis «Na barykady» ir «Co to za gwar?» Matyt drg. Liutkui nerupėjo išvadžiojimų teisingumas, bile tik daugiau purvų ant manęs uždrėbti.

Apart to, drgg. Liutkus ir Grinius rašo (žiur. «K.» N.5 ir 9) apie pasiūstus man iš Pildomojo Komiteto reikalavimus cenzuriškų formalizmo rengiamose anuomet spaudon Revoliucijos Dainose ir kad buk aš, gavęs tuos pareikalavimus, jais teip įsižeidęs, kad «nuo to laiko sukęs sau galvą, kaip tą viską ant savo pusės pastatyti.» Čia jau mane dvigubai apkaltinama: už neprašalinimą iš rengiamoje veikalo pliaigijatų (kuriuos tiedu rašėju išsavnavo) ir už priešinimą Sąjungos Centro viršininkų «teisingam» reikalavimui, Bet kadangi aš nuo nieko ir niekad panašių reikalavimų nebuvau gavęs, tad perskaitęs tuos dviejų centriečių mestus man apkaltinimus, parašiau kiekvienam Pild. Kom. nariui po laišką, užklaudamas: kada, kokiu keliu ar budu Pild. Kom. man pasiuntė aną reikalavimą pažymėjimo Rev. Dainose iš kur paimtos melodijos, keno harmonizacija, iš kokios kalbos vertimai ir tt., kaip drgg. Liutkus ir Grinius «Kovoj» rašė. Ant tų savo laiškų gavau šiokius atsakimus: 1) ...Aš dabar jums pranešu, kad Pild. Kom. niekad to nereikalavo ir aš niekad negavau tokių sumanymų, tai kas galėjo reikalauti? Vienas narys niekad negali reikalauti, jeigu kiti nereikalauja! Tai drauge, štai jums pranešu, kad P. K. niekad nepasiuntė tokių reikalavimų... O dėlei drg. Liutkaus, tai aš išreiškiu papeiką, kad savo straipsnyje nurodo, jog P. K. tikrai to reikalavęs; tai jis labai klysta... C. Pild. Kom. narys — S. Stankevychius. — 2) «Ant Jūsų užklauso tik tiek turiu pasakyt, kad P. K. sekretorius yra Sąjungos Sekretorius, todėl per jį tik visi raštai ir krivulės eina. Pildomasis Komitetas ne tik su jums nieko bendro neturi (!) bet nė su vienu autorium, vertėju, bei rinkėju raštų... J. W. Grinius. Trečiasis P. K. narys nieko neatsakė.

*) Šitas straipsnis buvo atspausdintas pereiną žiemą, bet kadangi tas klausimas jau seniai buvo visai užbaigtas, todėl netalpinta «Kovoj» (atsakymas «K.» No.17 — 08). Nežinia, kam da dabar užsimanys leisti per Literatūros Komitetą, ir kam pastarojo nutarta talpinti, kada jau tos dainos išleistos ir jau jas gali dainuoti dainininkai, o ne «Kovos» skaitytojai. Red.

Ot ir iliustracija mūsų Sąjungos P. K. veiklumo. Vienas Kom. narys koliojasi po laikraščius, rašinėdamas vardu viso K to apie tą, ko kiti to paties K-to nariai visai nieko nežino. Pareikalavus darodymų — vienas prisipažįsta nieko nežinąs, kitas diplomatiškai išsivynioja, anot Rusų priežodžio «moja chata s kraju, ničėvo ne znaju», trečiasis gi išsirenka auksinį tylėjimo kelią... Ant galo drgg. Liutkus ir Grinius, žinodami net apie ką «aš sau suku galvą», rašo, kad reikalavimus rankraščio pataisymo siuntė man Pild. Kom., tarsi nežinodami, kad tas stačiai yra priederme Literatūros Komiteto.

Iš aukščiau pasakyto aiškiai matyti, kad Grinius ir Liutkaus straipsniai, tilpusieji «Kovos» No. No. 5 ir 9, parašyti vien su siekiu neteisingo mano ypotos apšmeižimo. Tikiuosi, kad laikraštis, patalpinęs šmeižiančius ir koliojančius straipsnius, patalpijs šį mano atsiliepimą, teisybės vardan.

P. Bukšnaitis.

Praktiškasis darbas.

Siųskit "Kovą" į Lietuvą.

Draugai iš Lietuvos rašo laiškus, prašo nors laikraštį pasiųsti. Trokšta ten «Kovos», kaippo žuvys vandens. Aš pats žinau, kada pareidavo vienas «Kovos» numeris, tai tol skaitydavo, kol nebelikdavo nė lapo. Ne taip, kaip šičionais — visur mėtosi. Perskaitęs, aplenk kokia popiera, užrašyk gerą, aiskų adresą, prilipink markę už vieną centą ir pasiųsk draugams. Tikrai pareis; aš turiu tikrus darodymus, kad gauna «Kovą» Lietuvoje per pačtą. Daug padarysime tuomi naudos draugams, bus didelis žingsnis prie apšvietimo. Taigi, draugai, pradėkite siųsti jiems, nes ten, Lietuvoj, da didesnė bepinigė, negu pas mus. Pradės skaityti, nečėdys rublį ant alaus, bet ant laikraščių ir knygelių. Mažome patys, kad Lietuvos laikraščiuose mažai kas valia rašyti, už tai laikraščiai ir silpnai gyvuoja; už vieną laisvės žodį prisieina kalėjimą pamatyti. O ką mes pasiųsime laisvus laikraščius, mus už tai nesušaudys, nepakars, o ir tiems, kuriems siųsim, bėdos nebus. Gal tik kartais kokio numerio negaus per cenzurą. Aš kas savaitę siunčiu po tris laikraščius: «Kovą», «Keleivį», «Lietuvą», arba «Pirmyn», o kas mėnesis syki išsiunčiu «Dilgėles». Sudėjus tris laikraščius, užtenka prilipinus už 2c. markę. Taigi išlaidos visai mažos, negerkime kelis stiklus alaus ir viskas, o apšvietimą tokiu budu patalpsim gana gražiai. Tai mūsų priedermė.

Jamutis.

Draugė Rugienė, iš Chicagos, klausia, kodėl «Kovos» negauna Lietuvoje. Ji siuntusi ilgą laiką į Suvalkų ir Kau no gub., bet niekur negavę, kuriems buvę siųsta.

«Kova» turi Lietuvoj nemažai prenumeratorių; ji siunčiama ir pundeliais (agentams). Visi gauna. Tik retą numerį cenzura (Peterburge) gražina. Sugražina vieną ekzempliorį; iš to galima spręst, kad to numerio nieks negavo. Tačiau kiti yra gavę. Tankiaus negauna Kauno gub. Bet ir

tai tik ar tris num. per metus cenzura sugražino. (Pav., No. 20 š. m., kur patilpus Gorkio satyra). Teko patirt, kad kartais kas kits paima numerį ir taip negauna tas, kuriam buvo siųsta. Antra, kai kurie pačtos valdininkai tyčia neišduoda, kaipo geri valdžios tarnai. Taip jie daro kartais ir su Lietuvos laikraščiais. Tačiau vis tai retas atsitikimas. «Kova» gaunama Lietuvoj. Tik reik aiškiai užrašyt adresas.

Red.

DARBININKO KRONIKA.

Paryžiuje pasimirė janarolas Wroblewski (lenkas), laisvės karžygis, kovojęs už visasvietinę laisvę, dalyvavęs Paryžiaus komunos kovoje 1871 m., kaipo revoliucijinės kariumenės vadas ir praštas kareivis. Jis buvo vienu žymesniųjų veikėjų «Proletarijate», pirmojoj lenkų socialistų organizacijoj (apie 1880 m.)

Ateivystės valdyba rugsėjo 22 d. apskelbė savo raportą, kame pasirodo įdomios skaitlinės. Ateivių (iš už Atlantiko) per vieną savaitę buvo 9661 ypata, o išeivių — 9350, taigi ateivių daugiau 311. Tai pirmą sykį per metus atsitakė, kad ateivių buvo daugiau, negu išeivių. Bet ateivių buvę daugiau 2 ros ir 3-ios klesos, taigi darbininkai vis nelabai važiuoja į Ameriką, kuomet išeiviai beveik vien tik darbo žmonės.

Kunigaikštis Pilypas zu Eulenburg, Vokietijoj, dėl kurio buvo tokia garsi byla, vadinama «apvalaus stalo» skandalas (už ne-naturališkų pasielgimus), rugsėjo 22 d. tapo paleistas, kaipo nekaltas. Jo sveikata visai sunykus nuo to skandalo.

Amerikos vokiečių katalikų susivienijimo seimas Clevelande (Ohio) rugsėjo 22 d. pradėjo savo sesiją kova priešais socializimą. Tam tikslui norima paskirt 125 tūkst. dolerių. Ta kova bus varoma daugiausia su pagelba mokyklų. — Tame susivienijime («Verein») yra pusė milijono narių.

Springfielde, Mass., policija rugs. 22 d. areštavo socialistų kandidatą į gubernatoriaus pagelbinkus, John Hall, už prakalbą ant gatvės. Socialistai veda kovą už žodžio laisvę.

Viename liet laikraštyje koks prigavikas, pasivadinęs «A. J. Antonovu», garsina, kad siunčias visiems dykai «angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną», vertės 6 dol., tik, girdi, prisiųskit jam 25 centus pačtos lėšoms.

Purėno apginimo komisija, kurios stovynė yra New Yorke, 320 Broadway, iš įvairių vietų surinko fondan \$708,97.

«Nėra nieko tokio pasaulyj ką visa žmonija taip gerbtų ir brangintų, kaip paprastą teisybę, liuosą nuo visokių dvipusiamų, išsitarimų ir paslėpto tikslo. Ji iš karto parodo tu lą budo jėgą, sumanymų atvirumą, kam visi noriai įtiki.»

Teip pasakė Orrison Svet Marden.

A. Ž-tas.

«Raudonasis traukinys» eina į rytus.

Pėtnyčioj, rugsėjo 25 d. «raudonasis» Socialistų Partijos traukinys sugrižo iš vakarų į Chicago, o iš čia pasinešėjo į rytus. Pėtnyčioj buvo miestuose Kankakee, Lafayette, Indianapolis.

Čia paminėsim tas vietas, kur da bus, išėjus «Kovai», kad skaitytojai galėtų žinot. Ir teip:

Ketverge, spalį 1 d. traukinys atsilankys Westfield 9:40 val. ryte, Dunkirk — 10:50 val. r., Silver Creek — 1:45 val. po piet., Buffalo — 3:20 val. p. p. Vakare mitingas.

Pėtnyčioj, spalį 2 d.: Iš Buffalo ateis į Lockport 10:35 val. r., Medina — 11:30 val. r., Albion — 12:10 v. p. p., Rochester — 1:40 v. p. p. Vakare mitingas.

Subatoj, spalį 3 d.: Geneva — 9:45 val. ryte, Waterloo — 10:45 v. r., Auburn — 12 val. vidurdienyje, Syracuse — 2:20 v. p. p. Vakare mitingas.

Nedėlioj, spalį 4 d.: Schenectady — 8 val. ryte, Poughkeepsie — 11:30 val. r., New York — 2 val. popiet. Vakare mitingas.

KRASOS DEŽUTE.

52-tai kuopai, N. Y.: 1) Jau tų zecerių, kurie «turėjo tiesą atmet rinkimo rezultata», nėra, dėlto tasai ir patilps; 2) drg. Šukys tik dėl viso ko buvo pranešęs, o ne dėlto, kad kuopos jo atsisakymą priimtų, arba ne. Taigi jūsų nutarimą talpint dabar jau nereikia.

J. P. Raulynaičini. Principai neleidžia kalbėt apie netikimą, jei daugumai tiko. Su visu reikalu kreipkitės į rajono konferenciją. Napatilps.

45 kuopai, Passaic: — Jūsų svarstymas negali būt patalpintas, ypač dėlto, kad extra-mokesties sumanymą apskelbiate «nesocialistišku»; antra, įnešėjai dabar neapgina savo įnešimo, ir jei paduos oficiališkum keliu referendumui, tada reikės tikrai svarstyt. — Nuomonė apie 22 kp. sumanymą tinka, bus atspaudinta.

P. I. Mockeivičini. Eilių negalima sunaudot. Pranešų draugui, kad nė laiko negaišintumėt. Rašykit ką nors ne eilėmis.

Kuopoms: 21 ir 4. — Pagal paskutinį P. K-to nutarimą jūsų raštų negaliu talpint.

7-tai kuopai: — Dėl to paties P. K. nutarimo, nepatilps, nors jau buvo sutaisyta spaudon. Bet «argiai geras malšinimas, kuri rašot «nežiūrint, ar kam patjks, ar ne»...

95-tai kuopai ir kitoms, seniau atsiuntusioms pritarimą Bernoto ir Žagaro išmetimui, pranešu, kad ikišiol nenorėjau tokių «ypatiškų» dalykų talpint, o dabar jau nė nėra reikalo talpinti. Dabar tokius ir kitokių visus reikalavimus reikia siųst pas Sąjungos sekretorių.

P. Sinkui. Neteisybė. Vardų nieks niekam nedavė, tik pavadino teip, kaip girdėjo vadinantės pačius. Gražinu.

Keli draugai reikalauja ištirti, kam Bernotą kas ten apkaltino už padegimą. Kam to ištyrimo? Juk buvo atsiliepta ir tuomi užbėgta už akių paskaloms. Lyg kas da tiki, kad tai Bernoto darbas? Kada jis pats paleido melagingą paskalą, kad buvęsis administratorius uždegęs redakciją, tai draugams nerūpėjo tas ir nereikalavot ištyrimo (to nė nereikėjo, nes teip pat buvo užkirsta paskaloms kelias). Ko gi dabar rūpintis nuplaut užmetimą nuo to, kurs jau ir teip nusiplovęs?

Dėlto viso nepatilps raštai P. Kaušiaus ir 87 kuopos.

W. Jekszitis Škotijoj (Wilson Land by Motherwell), atsišaukia per «Kovą» į draugus amerikiečius, kad sumestų pinigų jo kelionei į Ameriką. Jį kapitalistai išmetę iš kasyklų ir su šnipų pagalba persekioją, kad negautų darbo. Dabar dirbąs «Rankpelnio» spaustuvėj. Gal kas iš «K.» skaitytojų jį pažįsta, teduodie pagelbą savo draugui.

Administracijos Atsakimai.

Jonas Mikolaitis. Lietuvoj. Siųsim po 5 egz., pradendant šiuo num. Pranešk, ar gausi. Gražint turėsit po 5 kap., kada parankiausią.

Antrašų mainytojams. Mainydami antrašus siųskit laiškus teip kad jie pasiektų administraciją panedėlio rytą, nes jei vėliau, antrašo negalima tų savaitę atmainyti.

Siųsdami administracijai krasos ženklelius, visada siųskit po 1c

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

P. Kiečio — «Reikaluose V. Komiteto»; A. Antonovo — «Būkite atsargūs», «Mūsų padėjimas»; Stasiulevičiaus — «Su melu teisybės neužkariausite»; Z. Jank. — «Motina»; P. J. Mackeivičiaus (eil.) «Mūsų valdonams», «Nenusiminkim draugai»; J. A. Stankaus — «Prie aiydos»; J. Savicko — «L.S.S. centro išdo reikaluose»; Parcės iš Pažvėlsio — «Stok ir būk vyrų», «Socializmui įvykus», «Socializmas Anglijoj ir Amerikoj».

Iš Europos:

Mikolo B-jo — «L.S.D.P. Suvalkijos Apskričio konf.» «L.S.D. P. S. A. Zanavykų rajono konf.»

Biblijografija.

(Nauji spaudiniai, atsiųsti paminėjimui).

Pietro Caruso. R. Braco. Vieno veiksmo drama. Vertė K. Puida. Turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1908 m. 32 pusl.

Pasaka apie Adomą ir Jieva. Priedas prie sulyginamosios mytologijos Paul Lafargue. Pagal vokišką lietuviškai surašė P. Miškinis. Turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1908 m. 31 pusl.

Labdarybė pirmiausiai dabar. P. Lafargue. Vertė M. N-as. Turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1908 m. 36 pusl.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Turtu ir spauda «Lietuvos» Chicago, Ill. 1908 m. 53 pusl.

Pragaro atgijimas. L. Tolstoj. Vertė Z. A. Turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1908 m. 22 pusl.

Revoliucijos žmonės. A. Niemojewski. Vertė K. Puida. Turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1908 m. 76 pusl.

Pasinaudokim gera proga. (Lapelis). Spauda «Kovos». Philadelphia, Pa. 1908 m.

What help can any workingman expect from Taft or Bryan? By Allan L. Benson. Chicago, Ill. 1908.

Socialist campaign book. Compiled under the direction of National Executive Committee by Joseph Medill Patterson. Chicago, Ill. 1908.

(Šitas dvi knygtutes išleido Socialist Party šių rinkimų agitacijai. Galima gaut pas S. P. sekr. M. Barnes, 180 Washington St. Chicago, Ill. 1-moji kaštuoja 10c., už tuziną — 30c., 2-roji — 25c., už tuziną — 1.50).

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

«Kovos» N 35 mano laiške «Kovai» patilpę: «pilnai sutinku su draugais, patariančiais sumažinti «Kovą»... Ir ginčus» ir tt. Turi būti: «pilnai sutinku su draugais patariančiais sumažinti «kovą»... ir ginčus»... Toliaus ten pat: «Tik jau atsiras draugai norinti sušelti»; turi būti: «sušelpiti».

Man nuo šių klaidų darosi nesmagu — sumažinimo «Kovos» (laikraščio) nenoriu ir nepritariu; pritariu tik sumažinti kovą ir vaidus tarp draugų, kas padarydavo nemalonų išpūdį ir pasibaurėjimą.

P. Kietis.

L.S.S. ir «Kovos» Administracija.

Visokius rankraščius ir korespondencijas siųsdami redakcijai, adresuokit «Kovos» redaktoriui:

J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su agitacijos ir organizacijos reikalais: sutvėrime naujų kuopą, prašydami informacijų kaslinink sutvėrimo, skundai kuopų, nutarimai, krivulės, reikalaujami čarterio, kreipkitės pas L.S.S. sekretorių:

P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Siųsdami mėnesinių mokesčių blankas, užsakymus laikraščiu, reikalavimus knygų, agitatoriškų lapelių, laiskams popierių ar atvirų laiskelių, permainydami adresus, prisiųsdami apgarsinimus, ar visokius drukoriškus darbus, adresuokite administratoriui:

F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visokiuose piniginiuose reikaluose kreipkitės pas L.S.S. izdininką:

A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Prezidento rinkimai.

Jau artinasi rinkimai. Kiekvienas Socijalistas turi pasirodyti visam pasauliui kuomi jis yra, todėl jis turi nešiot Socijalistišką ženklelį. Jų galima gaut po 5c., tuziną už 30c. Pareikalaukit kiek, o tuoj bus prisiųsta. Kuopos reikalaukit bent po kelis tuzinus.

Laikrodėlių deviskėlės, tinkamos vyrams ir moterims, su paveikslu mūsų kandidato V. E. Debs'o arba su socijalistiškais ženkleliais, labai gražios, artistiškos, po 25c. kiekviena. Užsakydami, parašykite kokį prisiųst, su Debso paveikslu ar socijalistų žyme. Reikalaukit «Kovos» Administracijoje. 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

«Kada pasibaigs šie sunkūs laikai?» Jau gatavi. Yra tai agitatyviški lapeliai, svarbios įtūros, 8 pusl. su 2 paveikslėliais.

100 — 40c., 500 — \$1.00, 1000 — \$1.75.

«Kovos» Administracijoje.

Pranešimas.

Pranešu 24 kp. draugams ir šeim visiems žmonėms, kad 24 kp. laikys susirinkimus salėje J. Macevičiaus, 136 Main St., Plymouth, Pa., pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Susirinkimas kiekvieną antrą nedėdienį draugiško pasikalbėjimo arba lavinimosi. Susirinkimas paskutinį nedėdienį kiekvieno mėnesio — diskusijų ir apšvietos. Draugus ir šeim žmones kviečiame susirinkti ant kiekvieno susirinkimo svarstyti ir lavintis visais mūsų reikalais.

24 kp. Sekr. V. Alyta.

LSS. kuopų viršininkų adresai.

1-ma kp. Philadelphia, Pa. Sekr. D.Devė, 1328 S Howard st
2-ra kp. Scranton, Pa. Org. F.Živatkauskas 309 Charles st.
3-čia kp. Cleveland, O. Org. I.Lapinskas, 1931 Lakeside av
4-ta kp. Chicago, Ill. Sekr. B.Radzevyčius, 3235 Auburn Av.
5-ta k. New Britain, Ct. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st
6-ta k. Pittsburg, Pa. Sekr. F.Bagočius 184 Ohio st.
Mc Kees Rocks, Pa.
7-ta k. Rochester, N.Y. Sekr. K.VAIKODA, 43 Spring st.
Brockport, N.Y.
8-ta kp. Donora, Pa., Sekr. J.Savickas, Bx 581
9-ta k. Wilkes Barre, Pa. Sekr. J. Nienius, 426 Nober Lane
10-ta kp.
11-ta k. Newark, N.J. Sekr. A.Žolynas, 204 Jefferson st
12 kp. Oglesby, Ill. Sekr. J.Palekevyčius, Bx 129
13 kp. Phila—Frankford, Pa. Sekr. J.Bagdonas, 4753 Stiles st
14-ta k. Baltimore, Md. Org. J.Bulota, 229 So. Greene st
15-ta k. Minerville, Pa. Sekr. V.Lietuvninkaitis, Bx 596
16-ta k. Meriden, Conn. Sekr. V.Jokimas, 71 Pine st
17-ta Brockton, Mass. Sekr S.Stripinis, 686 N Montello st
18 kp. Collinsville, Ill. Sekr. J. J. Tumosa bx 245
19-ta k. Brooklyn, N.Y. Sekr. A.Unguraitis, 73 Grand st.
20 kp. Chicago, Ill. Sekr. J.Vasilauskas, 2418 Kensington av
21-ma k. Herrin, Ill. Sekr. J.Mizeris, Bx 257
22-ra k. Chicago, Ill. Org. M.Čekas, 77 w. 24th st
23-čia k. Spring Valley, Ill. Org. A.Krajauskas, bx 484
24 kp. Plymouth, Pa. Sekr. V.Alyta, 206 Gould st
25 kp. Naugatuck & Union City, Conn.
Sekr. S.Beržas, Bx 72, Union City, Conn
26-ta k. Westville, Ill. Sekr. S.Rusaitis bx 551
27 k. New Haven, Conn. Sekr. K.Šalna, 281 E. Chapel st
28-ta k. Shenandoah, Pa. Org. J.Rudaminas 236 N west st
29-tak. Springfield, Ill. Sekr. V.Burba, 813 N 15-th st
30-ta k. Yonkers, N.Y. Sekr. J.Vosylis 67 Jefferson st
31-a k. So Bethlehem, Pa. Sekr. P.Berukaitis 421 Rennig al
32 kp. Pittston, Pa., Sekr. P.Slekaitis, 15 Stark st

33 kp. Binghamton, N.Y. Sekr. M.Kirkilas 32 Glenwood av
31-ta k. Waterbury, Conn. Sekr. S. Senkus 17 James st
35-ta k. Lost Creek, Pa. Sekr. J.Pužiauskas Bx 114
36 kp. Bayonne, N.J. Org. K.Karalevyčius, Bx 120
37 kp. Chicago, Ill. Sekr. S.Strazdas, 58 Canalport av
38 kp. Bristol, Conn. Sekr. J.Žvingila, 18 Foley st.
39 kp. Los Angeles, Cal. Sekr. ?
40-a k. Worcester, Mass. Sekr. V.Narjaukas, 15 Millbury st
41-a k. Bridgeport, Conn. Org. J.Burokas, 212 Main st
42-ra k. Easton, Pa. Sekr. V.Stankus, 1010 Church st
43 kp. Melrose Park, Ill. Sekr. A.Dumbris
231 Spring st., Aurora, Ill.
44-ta k. St Louis, Mo. Sekr. M.Rasimas 919 Cross av
45-ta k. Passaic, N.J. Sekr. J.K.Gilius, 121 Columbia st
46-ta k. Mahanoy City, Pa. Sekr. J.Overaitis Bx 156
47 kp. New Philadelphia, Pa
Sekr. A.Banišauskas, Silver Creek, Pa Sch. Co
48-ta k. Panna, Ill. Rašt. J.Kaminskas, 2 w. Dewitt st.
49-ta k. Hartford, Ct. Org. S.STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
50 k. Mc Kees Rocks, Pa. Sekr. K.Češunas 109 Bell ay
51 k. Grand Rapids, Mich. Sekr. J.Bielkis, 344 Quory st
52-ra k. Brooklyn, N. Y. Sekr. J.M.Balčius, 120 Grandst
53-čia k. St. Clair, Pa. Sekr. A.Žukauskas Bx 281
54-a k. Courtney, Pa. Sekr. T.Trelnavyčius, bx 47, Bunola, Pa
55-ta k. Allegheny, Pa. Sekr. J.Jasulonis, 1108 Magnolia st
56-ta k. Struthers, O. Org. K.Kazlauskas Box 291
Struthers, Ohio
57-a k. Wilmerding, Pa. Sekr. B.Kondratavičius 121 Lilack al
58 kp. Kenosha, Wis. Sekr. K.Blaževyčius, 274 N Chicago st
59-ta Jersey City, N.J.kuopa
Sekr. P.Vasilis 316 Jefferson st. Hoboken, N.J.
60-a k. So. Boston, Mass. Sekr. J.Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
61 k. W. Lynn, Mass. Sekr. S.Danilavyčius, 17 Morris st
62 kp. Riverton, Ill. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
63 kp. Johnston City, Ill. Sekr. A.Bajoras Bx 211
64-ta kp. Lawrence, Mass. Sekr. J.Vaškellonis, 23 Brook st

65 k Paterson, N.J. Sekr. J.Zdanis 24 Wait st
66 k. Wilmington, Del. Sekr. M.Dovidaitis 401 1/2 Lombard st
67 k. Brighton, Mass. Sekr. J.Kuosis 106 Market st
68 k. Chester, Pa. Sekr. J.Aukštakalnis 226 w Front st.
69 kp. Shaft, Pa. Sekr. A.Jablonskas Bx 71
70-ta Gilberton, Pa. kuopa Sekr. C.Rice, Box 3.
71 k. Cambridge, Mass. Sekr. H. B. Bronišas 103 Gore st
72 k. San Francisco, Cal. Sekr. A.Dumbris 923 Buchanan st
73 k. W.Frankfort, Ill. Sekr. S.Salčius Bx 171
74 k. Livingston, Ill. Sekr. P.K.Pačesa Bx 142
75 k. Rockford, Ill. Sekr. P.Kazakevičius 423 S 2nd st
76 k. Seatonville, Ill. Sekr. M.Kairis Bx 78
77 kp. Benld, Ill. Sekr. J. Matulaitis Bx 236
78 k. Exeter Boro, Pa. Sekr. J.Kedenis 1180 Wyoming av
79 kp. Girardville, Pa. Sekr. P.Švedas bx 45
80 kp. Hazleton, Pa. Sekr. J.Stasiulevičius 72 Wyoming st
81 kp. Chicago, Ill. Sekr. K.Kairis, 631 Ashland av
82 kp. Niagara Falls, N.Y. Sekr. J.Kudlauskas, 242 11th st
83 kp. Brooklyn, N.Y. Sekr. J.Semenas, 53 Hudson av
84 kp. Montreal, Canada Sekr. F.Breskus, 81 Manufacturers
85 k. Hyde Park, Mass. Sekr. L.Zavistanavič 216 Hydepark
87 kp. E.St. Louis, Ill. Sekr. K.Baranauskas 452 Collinville
88 kp. Homestead, Pa. Sekr. A.Smith,
Bx 184 Munhall Pa.
89 kp. Gardner, Mass. Org. J.Ivonaitis 5 Baker st
90 k. Rhone, Pa. Sekr. P.Janusonis P.O
91 k. Edwardsville, Pa. Sekr. J.Puskunigis
234 Slocum av. Kingston, Pa
92 kp.
93 kp Braddock Pa A Chaposke 217 Penn Ave
94 kp Foxcroft Me
95 kp Ashley Pa
96 kp Vandergrift Pa
97 kp Manifold Pa
98 kp Elco Pa
99 kp Morgan & Cuddy Pa
100 kp Duquesne Pa

Atydai VII Rajono L.S.S. kuopoms.

L'raugai, čia pranešu jums, kad 29 ir 30 Spalių mėn., 1908 m., p. n. 136 E. Main St., pas J. Macevičią, Plymouth, Pa., atsibus VII Rajono konferencija. L.S.S. kuopos malonėkite prisijusti savo atstovus, suteikdamas paliudijimus ir nutarimus. Atstovai siunčiasi po 1 nuo 10 narių ir po vieną nuo kuopos. Ir naujai susitvėrusios kuopos prisijuskite savo delegatus. Konferencija prasidės 9 val. ryto, 29 Spalio. Vakare bus prakalbos ir monologas. 30 Spalio bus tētras.

VII Raj. Org.

M. Padolskis.

Susirinkimai.

9 kp. susirinkimai atsibuva pirmą nedėdienį kas mėnesis, o 3 nedėdienį diskusijos; Užkveičiame vyrus ir moteris atsilankyti. Susirinkimai atsibuva p. n. 236 Market St. ir Hancock St., pas J. Minkų, Wilkes Barre, Pa. Komitetas.

O Gal nedirbi?

Numažink savo randą! Pažiūrėk tik į namus užpakaly 112-114 Cristian St. Namai geram stovy, randos tik \$6.00 per mėnesį. Namai arti dokų ir cukernių. Pasiteirauk pas

J. F. ECKARD, Real Estate,
734 So. 2-nd St. Phila. (12)

AGITATYVIŠKI LAPELIAI

Išleisti L.S.S. išmėtlojimui tarp lietuvių dėlei agitacijos yra gaunami «Kovos» administracijos. Turim ketveriopų:

«Vienybė—Galybė» VII Rajono 4 pusl.
«Pasinaudokim gera proga» " "
Su prisitintimu: 100 — 25c., 500 — 75c.,
1000 — \$1.25;

«Kapitalo augintinis» 8 pusl.
«Kada pasibaigs šie sunkūs laikai?» "
100 — 40c., 500 — \$1.00, 1000 — \$1.75.

Draugai, rajonų ir kuopų viršininkai, pasikubinkit prisijust savo orderius kuogreičiausiai, idant iki lapkričio 3 d. nelikt nė vienos lietuviškos stubeles, kurioj lapeliai nebūt pasklidę. Labiausiai atkreipiam atyda ant lapelių «Kada pasibaigs šie sunkūs laikai?» su gražiu paveikslu, kiekvienas draugas turi kišenę pilną turēt, kad nė vieną lietuvių nepraleis neįdavus lapelio

Su orderiais prisijuskit ir pinigus.

«Kovos» Administracija,

1815 E. Moyamensing Ave. Phila., Pa.

„Rankpelnis“

pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social-demo kratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinių apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNyje“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNyje“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

„RANKPELNIO“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug žymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNIO“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNIO“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusė metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adresas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neuzmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 8 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo allejaus	
Moetis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

Raista [The Jungle] duodu dovanai

Skaitytojams «KOVOS», kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos «RAISTAS» nėsi dar skaitę, tai visai mažai težinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaities Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos, šaknų viso blogo, ir kodėl bedarbės kyla, o tuomi ir kaip galima visuomet turėti darbas ir gyventi laimingai. RAISTAS dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliškos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai kruvinai apgaudinėja darbininkus ir jie bei tarnai sugėdina moteris, nustumia į paleistuvystę, pasmerkdami myriop.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikaltį naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsakyks „Kovą“ metams, prisijuskdamas man 2.00, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dyk.

Adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Kiekvienas lietuvis inteligentas pripažįsta didelę vertę knygos «Raistas».

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užtarkymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, su laiko slinkimą plaukų, vis žmonės užsitiki mums ir mūsų gyduolėms, kuriems duodam teisingiausių rodą per laiką DYKAI. KAIP IŠSIGYDYTI Slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų užtarkimų tik 10c. Mes turime apie pusę milijono laišku su padėkavonėmis visokių tautybių. Rasyk pas mus:

J. M. BRUNDZA CO.,

996-998 Broadway,

Brooklyn, N.Y.

„Prmyn“

Populiariškai-moksliškas lietuvių savaitraštis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusė meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J.M. JASULEVYCIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

„K o v a”

„KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.
Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00.
Advertisement rates on application.

„KOVA” išeina kas penktą dieną. Prenumeru | visas dalis svieto:
Metams \$2.00; pusemetui \$1.00.
Aparatūrinę prekę: Sykis už colį 50c; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriaukite:
„KOVA” 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

«Kovos» Administracija ir Rėdystė:

«Kovos» Redaktorius J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Phil'a, Pa.
Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Išdavininkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočiūsa, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. A. Šunakis 22 Diamond St. Union City, Conn.
" "	J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
III-čio " "	B. Kondratavyčius, Bx 24, Wilmerding, Pa
IV-to " "	A. Purvis, 453 W. 57 st. New York City, N.Y.
" "	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	J. Banulius, Box 138, Minersville, Pa.
" "	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
" "	M. Kapočius, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.
VII rajono	J. S. Tasiulevičius, 31 E. Broad st. Hazleton, Pa.
" "	F. Živatkaukas, 309 Charles St. Scranton, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N. Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N. Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. " "

Literatūros Komiteto:

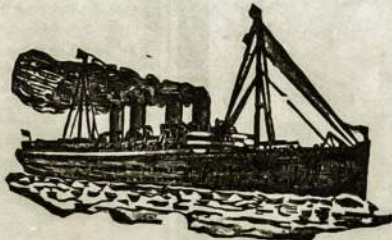
Pirmsėdis J. Viskoška, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilgudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Širvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Išdavininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ZYDI!

Jei tau nusibodo landžioti prie visokių daktarpalaikių, nuodintis menkos vertės vaistpalaikiais ir varginti save liga, leisti jai įsisenėti, o ant galo nori būti išgydytu ir sveiku, tai kreipkis asabiškai ar aprašydamas ligą **THE COLLINS N. Y. MEDICAL INST.** į Dr. R. Mielke, kuris pasekmingai išgydo visokias ir užsisenėjusias ligas kaip **VYRŲ** teip **MOTERŲ** ir **VAIKŲ** bei kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

Išgydo tas ligas, kurias kiti daktarai neinstengė, už tai, kad **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INST.** vedamas geriausių diplomuotų daktarų iš universitetų. Asabiškai ar aprašius išstiria ligą ir sutaiso pritaikant vaistus specialiai iš **INSTITUTO LABORATORIJOS**, kurių kitur negalima gauti.

Kad iš to **SODO SVEIKATOS** daugiau apturi pagelbą, tai liudija daugybės dėkavonių ateinant kasdieną, iš kurių nors pora čia seka:

Mrs. Fr. (moteris Jono) Šklenarienė, Route No 2, B. 65, Ceresco, Nebr. Dėkavoja už išgydimą moteriškos ligos kankinimų, skrepliavimų ir skaudėjimų šonuose, sąnariuose ir neuralgijos. Dabar pilnai sveika.

Mr. Jonas Smirnavičia, 1625 Front st., Philadelphia, Pa. Prašo jo padėką viešai pagarsinti už išgydimą: nuo abelno nusilpnėjimo, sugriovimo sveikatos iš jaunystės klaidų; netikėjo kad galės išgyti, sako ligą kaip kalnas slogino. O dabar yra sveikas, linksmas ir dėkingas už nukasimą to ligos kalno, su gerais vaistais.

Dėl mažumo vietos daugiau netaipiname.

TAS IŠTITUTAS IŠSIUNTINĖJA GYDUOLES į visas vietas ir miestus Amerikoje ir kitas dalis svieto, pareikalavus.

Kurie negalite pributi asabiškai, aprašykite nesveikumus bei ligą lietuviškai.

KAM SIRGT, KAD GALIT BUT IŠGYDITU,
TIK ATSIŠAUKIT, ADRESUOJANT:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34-th st., New York, N. Y.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvė yra spauzdinama visoki stambesni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už visiemis prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuojaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

Laiškams popieros ir atviri laiškeliai (post cards)

Neužilgo išeis iš spaudos laiškam popieros su labai gražiais paveikslėliais, agitatyviško turinio, tinkanti į Lietuvą ir čion Amerikoje siuntinėti. Teipgi daugybė atvirų laiškelių (post cards) su gražiais paveikslėliais, atspauzdintų ant dailios popieros. Viskas bus atlikta kuonogreičiausiai, o iliustracijos atspausdintos visokiame parvose. Siųskite orderius iš kalno, kaip išeis iš preso, tuoj bus pasiųsta. Laiškų ir kordžiukų prekę lygi: 2 už 5c., 12 už 25c., 60 už 1.00. Perkupčiams duodama gerą uždarbį.

«KOVOS» ADMINISTRACIJA

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.